Deu minuts

Joaquim Brustenga i Etxauri

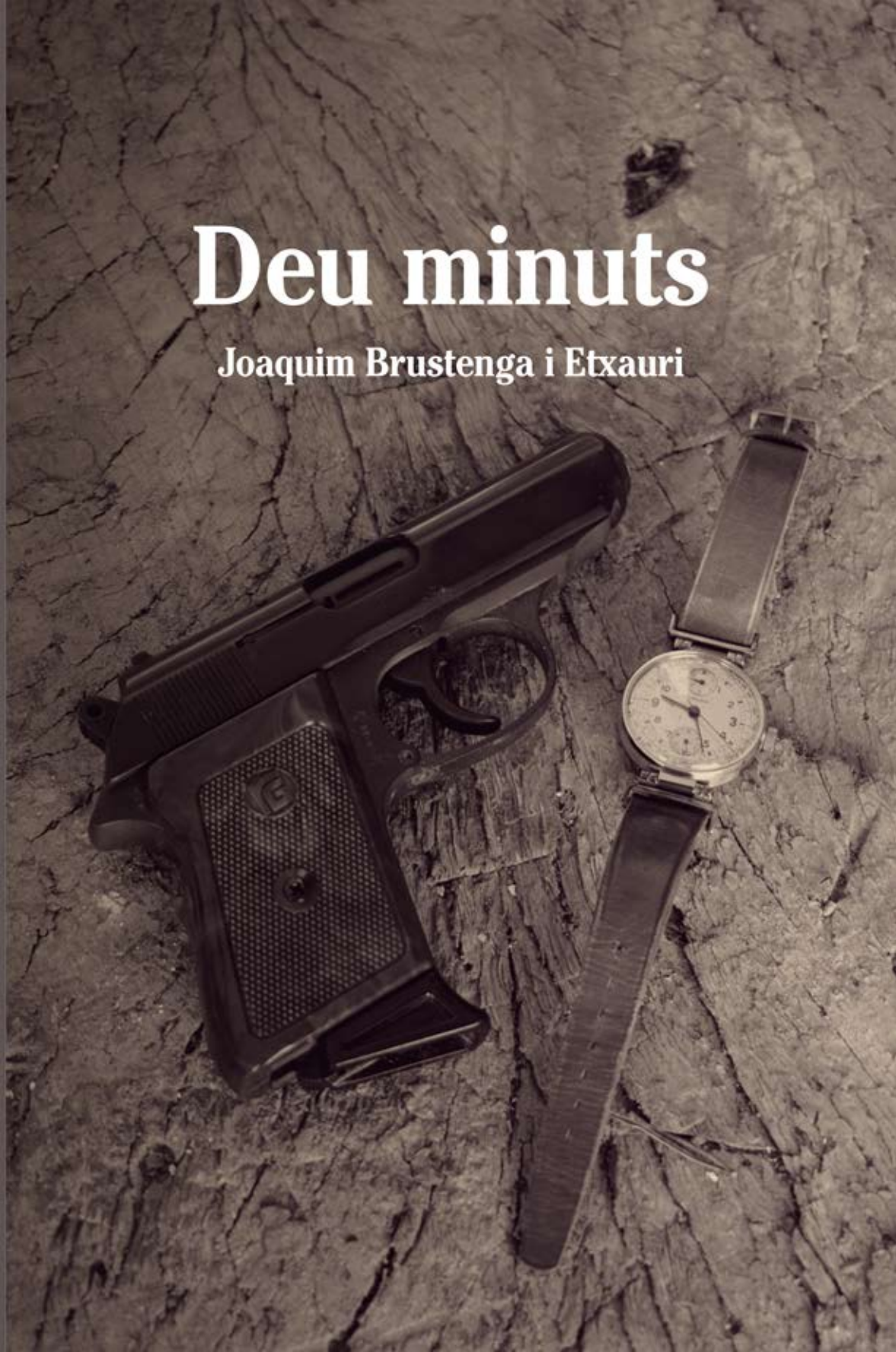

DEU MINUTS

Joaquim Brustenga i Etxauri

Premi de Novel·la Curta
"Manuel Cerqueda i Escaler 2018"
d'Andbank atorgat en el decurs
de la Nit Literària andorrana 2018
del Cercle de les Arts i de les Lletres

Reservat els drets de reproducció
total o parcial: **Andorra Banc Agrícol Reig S.A.**

Edita: **Andorra Banc Agrícol Reig S.A.**

Textos: **Joaquim Brustenga i Etxauri**

Fotografia coberta: **J. Oller i Anglès**

Disseny i maquetació: **Casasayas Studio**

Fotomecànica i Impressió: **Impremta Solber**

Dipòsit Legal: **AND. 153-2019**

I.S.B.N: **978-99920-3-187-2**

JOAQUIM BRUSTENGA i ETXAURI

Aproximació biogràfica

Va néixer a Catalunya el dia de Reis de 1951. Des de molt jove va sentir debilitat pel món de les lletres i de les arts. De seguida va començar a fer poesia visual, havent participat en prop de quaranta exposicions col·lectives per Espanya, Andorra i altres països europeus. Com a escriptor, ha publicat diversos llibres de contes per a adults i de poesia satírica, i col·labora habitualment en la premsa comarcal amb articles d'opinió.

També es va dedicar uns anys a la política, activitat en la qual va ocupar diversos càrrecs públics. Però entre tots, del que guarda un record més entranyable és el d'haver estat alcalde del seu poble, Santa Eulàlia de Ronçana, al Vallès Oriental. És advocat. Està casat, té tres fills i tres néts.

PRÒLEG

D'ençà que es va instituir el premi ***Manel Cerqueda Escaler*** de novel·la curta, creat per Andbank i convocat anualment dins el cartell de premis de la Nit Literària Andorrana, que formo part del jurat que l'adjudica, i, enguany, el guardó ha estat concedit a l'obra *Deu minuts* de Joaquim Brustenga.

Joaquim Brustenga, autor de diversos reculls de poesia visual i satírica, de contes i narracions com *Roba estesa* de 2015 i *Fer safareig 2018,* debuta en el món de la novel·la amb aquest relat de gènere policíac. Es tracta d'una òpera prima que destaca pel seu enginy i per la manera natural i senzilla d'explicar els fets. Brustenga aconsegueix una perfecta combinació de l'acció, del drama i del suspens, característics del gènere políciac, alhora que manté l'interès creixent de la trama.

La novel·la s'inicia amb el primer intent d'assassinat del protagonista, que s'esdevé durant els deu minuts que en Bruno, el seu assistent, el deixa sol a casa per anar a comprar esmorzar. Aquests seran els deu minuts més dolorosos de la vida del guardaespatlles: d'aquí el títol de l'obra.

El protagonista, un xicot de Barcelona, espavilat i responsable per als negocis, decideix, juntament amb un bon amic de feina, aventurer i visionari, d'anar a fer les Amèriques. Un cop a allà, es produeix un canvi de rols. L'eixelebrat de l'amic hi troba l'estabilitat: es casa i segueix i amplia el negoci del seu sogre. En canvi ell, el responsable i assenyat, ben aviat coneix el món dels negocis il·licits i s'hi mou amb destresa. A partir d'aquí, s'esdevenen una colla de fets que fan créixer i evolucionar els personatges, i en determinen la seva manera de viure i, per tant, el seu destí.

Amb un llenguatge ric i precís i amb un estil literari natural, els fets transcorren tal com passarien en la vida real, com si fos la crònica de la investigació d'un assassinat produït per un ajust de comptes entre narcotraficants.

Convido el lector a gaudir d'aquesta narració que involucra l'espectador en la resolució del cas i que, sense cap mena de dubte, li farà passar una estona amena i distreta.

Rosa M. Pujol

ÍNDEX

ANY 1983.- L'HOSPITAL	9
ANY 1917.- EL JOVE VICENÇ	12
ANY 1923.- NOVES RESPONSABILITATS	17
ANY 1927.- AMÈRICA	21
ANY 1983.- ELS FILLS	26
ANY 1983.- LES INDAGACIONS D'EN BRUNO	34
ANY 1983.- COMUNICAT DELS METGES	37
ANY 1983.- INTERROGATORI A LA COMISSARIA	41
ANY 1983.- LA DESCOBERTA A CASA D'EN VIN	48
ANY 1983.- LES INDAGACIONS DELS FILLS	57
ANY 1968.- ELS DARDER DE NOVA YORK	61
ANY 1983.- MALES NOTÍCIES A L'HOSPITAL	64
ANY 1974.- EN JOHN DARDER ENTRA EN ACCIÓ	68
ANY 1983.- A CASA D'EN VIN	71
ANY 1977.- NOVA YORK	78
ANY 1983.- LA CARPETA DEL TESTAMENT	80
ANY 1983.- L'ENTERRAMENT	83
ANY 1983.- LA VISITA AL COMISSARI	87
ANY 1983.- L'INTENT DE DETENCIÓ	90
ANY 1983.- LA REUNIÓ AMB ELS DOS HOMES	92
ANY 1977.- EL FUNERAL DE LA FONTANA	99
ANY 1983.- L'HORA DE PRENDRE DECISIONS	102
ANY 1983.- LA VIDA CONTINUA	105
ANY 1983.- EN LUCCA I EN JOHN ES CONEIXEN	107
ANY 1983.- CHICAGO	111
ANY 1983.- UNA REVELACIÓ	113

«*Jo no parlo de venjances ni perdons;*
l'oblit és l'única venjança i l'únic perdó.»

Jorge Luis Borges

ANY 1983
L'HOSPITAL

Al quiròfan hi feia fred, però això no impedia que el cirurgià tingués el front lluent de suor. Amb les mans hàbils intentava trobar una bala maleïda que s'havia incrustat al pulmó dret d'en Vincenzo Pardinelli, un home gran, corpulent i de bona salut.

—Bisturí! —Demanava el Dr. Lahuerta per anar penetrant en les entranyes sanguinolentes del ferit.

Les constants del pacient es mantenien estables però el cirurgià volia enllestir de pressa perquè no estava segur que aquell cos, envellit pels anys i per una vida infatigable i dura, pogués resistir massa estona intubat i anestesiat.

—Pinces! —Va reclamar amb energia. Havia arribat a la bala i volia extreure-la afectant el mínim els teixits que l'embolcaven. Ho aconseguí. La va dipositar en una safata metàl·lica petita i el dring del caure-hi va sonar a l'equip del cirurgià com un crit de victòria. Ara calia restaurar els vasos seccionats, reparar el pulmó afectat, netejar i desinfectar la ferida i cosir. Aquesta darrera tasca el cirurgià la va deixar en mans del seu ajudant.

Després de rentar-se i de canviar-se de roba es va dirigir a la sala d'espera per informar de la intervenció als familiars del pacient, però

els fills d'aquest, en Lucca i l'Agnese, encara no havien tingut temps d'arribar a Barcelona procedents ell de Nova York i ella de París, ciutats on residien i on havien estat ràpidament avisats per en Bruno de la tragèdia que el seu pare acabava de viure. En Bruno era l'assistent d'en Vincenzo, vivia amb ell a Barcelona i li feia de guardaespatlles, per això no podia amagar un sentiment de culpa pel que havia passat. Va ser en els deu minuts en què es va absentar de la casa per anar a comprar els croissants de l'esmorzar d'en Vincenzo quan es va produir el drama. En deu minuts. Els deu minuts més dolorosos de la seva vida al costat d'en Vin, això que n'havia viscut de tots colors amb ell, però aquells maleïts deu minuts foren suficients perquè algun ressentit culminés la seva venjança.

A la sala d'espera el cirurgià només hi va trobar en Bruno, abatut, capcot i pensatiu. En adonar-se de l'arribada del metge es va aixecar d'un salt, àvid de notícies.

—Què? Com ha anat? Com està?

El metge, atropellat per tantes preguntes alhora, el va tranquil·litzar amb un gest de les mans i a continuació li va dir:

—La intervenció ha anat molt bé. Ha estat una operació ràpida i hem procurat ser el menys agressius possible. Ara l'estan cosint i després s'haurà d'estar unes hores a la sala de recuperació. Però estigui tranquil, que d'aquesta el senyor Pardinelli se'n sortirà.

—Gràcies, doctor —en Bruno va fer un sospir d'alleujament—. Així podem estar tranquils, oi?

—Efectivament, res no fa pensar que el postoperatori hagi d'anar malament, encara que per estar-ne completament segurs hem d'esperar setanta-dues hores a veure com evoluciona, però en aquest cas l'esperança està més que justificada. El senyor Pardinelli és un home molt fort i el seu organisme està sa, així que…

—Gràcies, moltes gràcies doctor.

—Per cert, el pacient té una cicatriu molt profunda sota el pulmó esquerre, sembla d'arma blanca o d'una mena de punxó. És antiga, està completament cicatritzada, però quan es va produir devia tenir un bon ensurt, no?

—Uf, sí, fa moltíssims anys, una baralla de joventut. El senyor Pardinelli un dia m'ho va explicar, però és de fa molts anys, ell era molt jove. Per sort no li va danyar cap òrgan vital. Sí, es deuria emportar un bon ensurt, el pobre!

El més important ja semblava estar superat. Ara calia esperar l'arribada dels fills i la incòmoda tasca de col·laborar amb la policia per aclarir els detalls de tot el que havia passat. Això últim era el que més amoïnava a en Bruno, la policia sempre fica el nas on no li ho demanen, veu sospitosos per tot arreu i si no, se'ls inventa. Ell coneixia bé la policia, no la d'aquí, la dels Estats Units, però sabia que tots eren iguals. Uns autèntics xafarders.

ANY 1917
EL JOVE VICENÇ

De molt jovenet en Vincenzo Pardinelli, que era català i en realitat es deia Vicenç Pardinell, feia d'aprenent a l'establiment d'ultramarins que tenien els seus pares al carrer de la Palla de Barcelona. Tenia catorze anys. Era llest, espavilat i molt treballador. El seu pare estava encantat amb el noi i ja somiava en veure'l continuar el negoci familiar quan ell es retirés. A vegades, des d'un racó del taulell, enfundat en una bata de feina gastada de color gris, el pare d'en Vicenç observava amb satisfacció les anades i vingudes del seu fill, del magatzem a la botiga, carregat de llaunes i d'ampolles d'oli que anava ordenant pels prestatges procurant amb cura que l'etiqueta quedés sempre de cara al client. També era valent per posar al carretó un sac de cigrons de cinquanta quilos i deixar-lo arrenglerat amb la resta de sacs de llegums, sota els prestatges. Després descosia la vora superior del sac i enrotllava l'entorn sobrant per deixar a la vista l'atractiva mercaderia amb l'ànim de què temptés als possibles clients. «Aquest noi és molt llest», pensava el pare. N'estava ben orgullós.

Però amb el temps el senyor Alemany, que era un importador reconegut i el proveïdor de llegums i gra d'aquella botiga, es va anar fixant en el jove Vicenç i al cap de tres anys es va presentar a l'esta-

bliment per dir-li al seu pare que volia oferir-li al noi una plaça d'ajudant d'encarregat al seu magatzem, al Poble Nou. Es tractava d'una oportunitat per prosperar i qui sap on podria arribar, li assegurava el proveïdor. D'entrada el senyor Pardinell es va disgustar amb la proposta, encara que en el fons se sentia complagut que un comerciant tan important volgués contractar el seu fill. Era un doble sentiment de pena i de joia, però tenia molt clar que el fill havia d'aprofitar una oportunitat com aquella. Així que el va cridar i li va demanar que escoltés amb atenció la proposta que li volia fer el senyor Alemany. Quan el proveïdor va haver parlat, al Vicenç se li va il·luminar el rostre i es va girar cap al pare, preguntant-li amb la mirada què havia de fer. El vell va arronsar les espatlles, va enlairar les celles torçant una mica el cap i amb les mans va fer el gest de tornar-li la decisió al noi, que era qui l'havia de prendre. Llavors en Vicenç ho va tenir clar, i sense dubtar-ho li va dir al senyor Alemany que estava a la seva disposició per començar quan volgués. Ultramarins Pardinell perdia la seva aposta més preuada, però el jove Vicenç guanyava un futur que se'l podia fer a mida.

Al magatzem del senyor Alemany el van posar a les ordres d'un home gran, cansat, però habituat a la feina que feia. Era el senyor Jaume, tractament amb el qual tothom el coneixia a l'empresa. Sota les seves ordres hi treballaven tres vailets més, joves i forçuts, però en Vicenç estava cridat a ser-ne la mà dreta. El senyor Jaume va agafar en Vicenç com si d'un fill es tractés, ensenyant-li amb paciència i deteniment els enrevessats sistemes d'emmagatzematge i de control de les mercaderies que feien servir, atesa la diversitat d'orígens dels productes que rebien a l'empresa. Les espècies de l'Índia, les avellanes de Turquia i de Tarragona, la fruita seca de Reus, les figues seques de Fraga, l'arròs del Delta, les llenties varietat pardina cultivada aquí i les d'importació, la mongeta del ganxet de Llerona, el fesol de Santa

Pau, els preuats cigrons de la Plana de Vic i els altres, més habituals, comprats a fora, la sal de Cardona, el sucre del Brasil i Estats Units… En Vicenç era conscient que havia entrat a treballar en una companyia important que tenia proveïdors de tot el món, i això l'estimulava i el movia a treballar molt i bé. Volia aprendre ràpid aquell ofici perquè intuïa que era el començament d'un camí molt llarg que podia estar ple d'oportunitats. Entre els altres joves del magatzem en destacava un, en Pau Darder, alt i prim, valent per carregar sacs i una mica somiatruites. No tindria més de disset anys, com en Vicenç. En Pau Darder era molt extravertit i de seguida van fer amistat. Quan acabaven la jornada sortien junts i feien plegats un bon tros del camí cap a casa. Començaven la feina molt d'hora, a les set, i a mig matí descansaven quinze minuts per esmorzar. Aquella estona l'omplien de bromes i de rialles, també d'alguna confidència.

Així van passar tres anys que al Vicenç se li van fer molt curts. Ja havia après totes les habilitats del senyor Jaume i estava preparat per substituir-lo. Aquesta era la voluntat de l'amo però ell encara no ho sabia, per això un dia el va cridar al seu despatx. En entrar es va trobar al senyor Alemany assegut darrere la taula i al senyor Jaume en una de les dues cadires del davant. De seguida el va fer passar i li va demanar que ocupés la cadira buida. Sense cap més preàmbul li va dir:

—Mira Vicenç, estic molt content amb tu i el senyor Jaume també ho està. Has posat interès i has demostrat que tens capacitat de sobres per assumir més responsabilitats. Això vol dir que no em vaig equivocar fa tres anys quan et vaig oferir venir a treballar aquí. —Això ho va dir per afalagar-se a si mateix.

—Jo hi estic a gust a casa seva i he tingut l'oportunitat d'aprendre tot el que m'ha ensenyat el senyor Jaume, que ha tingut molta paciència amb mi.

—Bé, doncs el senyor Jaume m'ha demanat deixar de treballar,

ja porta molts anys a la casa i desitja tenir una vellesa descansada. Se l'ha ben guanyada! —Aquesta darrera frase la va pronunciar amb èmfasi tot mirant-se el vell. També en Vicenç se'l va mirar fent un gest d'assentiment i, sense trencar el fil de la conversa, l'amo va continuar parlant:

—He pensat que tu podries substituir-lo al capdavant del magatzem. Ets jove, tens coneixements, tens idees i no et falta la iniciativa per resoldre qualsevol problema que pugui sorgir. Seràs un bon cap de magatzem. A més a més, la teva setmanada s'adequarà a les noves responsabilitats que tindràs, és clar!

Al Vicenç aquella oferta li va venir de nou. Potser havia pecat d'ingenu, però no se l'esperava. Naturalment, va acceptar encantat.

—D'acord doncs, començaràs el dia u del mes que ve, quan el senyor Jaume deixi de venir.

Va sortir del despatx agraint a un i a l'altre la confiança rebuda i més feliç que unes pasqües. Cap de magatzem! sabria estar al nivell del que se li exigia? El dubte li va durar ben poc, només fins que ho va explicar a en Pau. Aquest se n'alegrà moltíssim i li va confessar que ell ja s'ho pensava, era el relleu lògic. Veia al Vicenç la persona idònia i la més ben preparada per a aquella feina. Segur que se'n sortiria la mar de bé.

—I si fas algun nyap, no t'amoïnis que ja et cobrirem —va afegir en Pau, somrient.

Aquella nit, en arribar a casa, va explicar-ho als pares amb tots els detalls de la conversa que havia mantingut amb el senyor Alemany. No es va estalviar cap elogi dels que havia rebut. La mare el va abraçar plena d'orgull i el pare, a més, afegint-t'hi un punt d'admiració cap a aquell vailet a qui ell havia ensenyat l'ofici a l'establiment d'ultramarins. En acabar les felicitacions el pare li va comunicar que després de rumiar-s'ho molt, havien pres la determinació de deixar la botiga.

—Al no tenir ningú que continuï amb el negoci no hi ha cap motiu que justifiqui el tip de treballar que ens fem la teva mare i jo. Ara ha sorgit l'oportunitat de traspassar la botiga a una parella jove que ha vingut a viure al barri. Es veu que la família del noi té moltes pessetes i ens paguen tants diners pel traspàs que ni que treballéssim fins a la mort arribaríem a guanyar-los. Així que la decisió ja està presa, descansarem i no haurem de patir per l'aspecte econòmic.

—Em sembla fantàstic. Us mereixeu estar tranquils i no passar angúnies. Heu pres una bona decisió i penso que heu tingut molta sort. Les oportunitats quan apareixen s'han de saber agafar al vol perquè difícilment tornen.

Al Vicenç li va semblar que aquesta darrera frase havia resultat una mica pretensiosa dita per un noi de vint anys als seus pares, però estava satisfet del fons i de la forma de dir-ho, i sobretot, el va complaure comprovar que tant el pare com la mare se l'escoltaven embadalits.

ANY 1923
NOVES RESPONSABILITATS

En començar el mes va ocupar el càrrec de cap de magatzem, i fent un acte de maduresa va decidir llogar un pis petit al barri per deixar de dependre del sostre familiar. Ara, amb la nova setmanada s'ho podia permetre. Era un segon pis amb dos balcons al carrer d'una casa vella amb molt pocs veïns i el va moblar austerament, però li feia tanta il·lusió que per a ell era com un palauet.

La nova feina dins l'empresa li anava de meravella, la tenia apamada després de tres anys d'aprendre al costat del senyor Jaume. Els tres nois del magatzem, amb en Pau Darder al capdavant, no li portaven cap problema ans al contrari, li feien costat en tot. L'ambient era relaxat, els mètodes de treball, malgrat ser els mateixos d'abans, semblaven més actuals, si més no, s'aplicaven d'una manera més moderna. Aviat en Vicenç va proposar canviar algunes coses per adequar-les als nous temps i els canvis van ser positius. El senyor Alemany n'estava molt del seu nou cap de magatzem i aviat tothom va anar oblidant, injustament, el vell senyor Jaume.

Passava el temps i en Vicenç estava molt content. L'empresa funcionava bé, els companys de feina responien a les expectatives previstes i el piset li donava una independència que abans no tenia. Els

dissabtes a la nit sortia de gresca amb el gran amic Pau Darder i moltes vegades aquest, que era un inquiet i amant de l'aventura, li deia a en Vicenç que havien d'espavilar-se pel seu compte, muntar algun negoci propi, no quedar-se tota la vida d'assalariats. En Vicenç sempre li responia que era un cap de trons, que toqués de peus a terra i es deixés d'històries. Però un bon dia, quan ja feia prop de quatre anys que estava ocupant la responsabilitat de cap de magatzem, va passar un fet que li canviaria la vida per sempre: el representant de la companyia americana que els venia el sucre estava fent una visita comercial als clients europeus i va tocar rebre'l. Es deia Edward Carreno, Ed per als amics. En Carreno era fill d'immigrants espanyols, però l'enrevessada burocràcia americana havia extraviat el palet de la Ñ del seu cognom, fent del castís Carreño un neutre Carreno.

L'Ed i en Vicenç van congeniar de seguida. Els dos eren joves, dinàmics, treballadors i llestos. L'americà parlava un castellà molt fluid après i practicat en la quotidianitat de la família, per tant no van tenir cap problema de comunicació. Al senyor Alemany li va anar molt bé que els dos nois congeniessin perquè ell es veia una mica fora de lloc per raó de l'edat, així que ho va tenir bé per demanar a en Vicenç que durant els dos dies que l'Ed s'havia de passar a Barcelona el passegés i li ensenyés la ciutat. També li va donar diners perquè el portés a sopar, a veure algun espectacle i l'atengués com cal, pensant que així potser podria obtenir algun avantatge en els preus o en les condicions de venda del sucre. Per la seva banda, en Vicenç li va demanar a en Pau que els acompanyés i els tres joves, durant dos dies, es van sentir els amos de la ciutat. A la nit van anar al *Moulin Rouge*, el cabaret que després de la guerra civil seria conegut com *El Molino*. Van tenir sort perquè pocs mesos més tard en Miguel Primo de Rivera va fer d'aquell local la seu de la *Unión Patriótica Española*, partit que ell mateix va fundar. Però no, en aquell moment el *Moulin Rouge* encara

era, com *El Bataclán*, el cabaret o *music-hall* estrella del Paral·lel. L'Ed s'ho va passar d'allò més bé i els dos amics també. Però no només es van divertir, també van estar parlant molt de la vida a Amèrica, de la gran quantitat d'oportunitats que hi havia, segons l'Ed, per als joves emprenedors, les facilitats per fer-se ric en qualsevol negoci, fins i tot comerciant amb l'alcohol, ara que estava vigent la Llei Seca i els preus s'havien disparat al mercat negre. En Pau se l'escoltava amb els ulls oberts i la boca lleugerament badada en expressió d'admiració, cosa que animava a l'Ed a continuar amb el relat afegint-t'hi algun detall o aventura potser de collita pròpia, ves a saber, però que donava joc a què les explicacions de l'americà resultessin més fascinants. En Pau no podia més d'entusiasme i, dirigint-se a en Vicenç, va dir:

—Company, a Amèrica hi ha el nostre futur. No ens ho pensem més i anem-hi!

L'Ed somreia per sota el nas, satisfet de l'impacte que les seves explicacions havien causat en aquell jove tan inquiet.

Van passar els dos dies de la visita de l'Ed a Barcelona i la va continuar per Madrid. Després tenia previst anar a França i Itàlia. Aquella visita tan curta havia deixat una empremta massa gran en els dos amics. En Pau ho tenia decidit, aniria a fer les Amèriques. En Vicenç, més reflexiu, no s'hi oposava però havia de madurar la conveniència d'aquella decisió, analitzar objectivament els pros i els contres i valorar, en definitiva, si li interessava fer un canvi tan radical a la seva vida. La situació política al país tampoc no era il·lusionant, malgrat que la dictadura de Primo de Rivera havia portat una certa pau social, però l'olla bullia per dins i podia explotar en qualsevol moment. A més, a en Vicenç les prohibicions del dictador li produïen la sensació de dur manilles i ja n'estava tip. Ell no era pas un activista polític ni res que s'hi assemblés, però constatava la falta de llibertats i Amèrica representava tot el contrari, així que ja ho anava tenint bastant clar.

Un dissabte al vespre, en Vicenç i en Pau decidiren quedar-se al pis del primer per prendre una decisió definitiva. Es van fer uns entrepans per sopar i tingueren una llarga conversa, engrescats com estaven pels comentaris de l'Ed. En Pau insistia en què ell se n'hi aniria, sol o amb el seu amic, volia provar sort en aquella terra promesa plena d'oportunitats. A més, eren molt joves i si en un parell d'anys veien que allò no era el que s'esperaven, podien tornar a Barcelona i no representaria cap daltabaix. Era cert, tenien poc a perdre i en canvi molt a guanyar. Estava decidit: marxarien.

ANY 1927
AMÈRICA

Els dos embarcaren al port de Barcelona amb destinació a Nova York. Abans en Vicenç va haver de vèncer les reticències dels pares i l'oposició frontal del senyor Alemany que no volia deixar-lo marxar; era una peça massa valuosa en l'estructura empresarial, però no se'n va sortir.

Anaven en tercera classe i cada un s'havia gastat set-centes pessetes en el passatge, una petita fortuna de l'època. Era un viatge llarg, amb escales a Tarragona, València, Alacant, Màlaga, Cadis i Tenerife, i a cada port s'hi afegia més gent. El vaixell anava complet, potser més i tot de la capacitat legalment prevista. Van arribar a la badia de Nova York l'hivern de 1927, set anys després de la implantació de la Llei Seca als Estats Units, la qual, contràriament als efectes buscats, havia propiciat un augment de la delinqüència i de les màfies organitzades. Eren els temps dels sicaris a sou, del crim organitzat i de les extorsions, els temps de les lluites a mort entre bandes enfrontades pel control dels barris, del joc clandestí, de la prostitució, de les drogues i de l'alcohol, el món de l'hampa en definitiva. Allà en Vicenç no va perdre el temps i, a més d'aprendre a parlar l'idioma amb destresa, de la mà de l'Ed Carreno, també va descobrir el món dels negocis, els lícits i els

altres, on s'hi movia amb habilitat. Tampoc no li va faltar ocasió per tastar els amors fugaços, les nits excitants en llits aliens i alguna que altra baralla d'honor amb marits ofesos.

Contràriament en Pau Darder, l'eixelebrat, el somiatruites, el cap de trons d'en Pau Darder, a Nova York hi va trobar de seguida l'estabilitat emocional de la mà de la Carmen, una noia molt joveneta, morena i bufona, que havia arribat de Càceres uns anys abans amb els seus pares i havien tingut sort muntant un restaurant espanyol que els anava força bé. En Pau hi va entrar a treballar com a cambrer, es va enamorar de la filla dels amos i finalment s'hi va casar.

La relació amb en Vicenç es va anar fent cada cop més distant, portaven vides molt allunyades l'un de l'altre, semblava talment que s'haguessin intercanviat els papers. En Pau havia apostat per l'estabilitat, l'ordre i el seny, mentre que en Vicenç preferia el risc, l'aventura i el diner fàcil. Però el que va trencar definitivament l'amistat va ser el que va passar una tarda en què en Vicenç, ja ficat de ple en els negocis bruts, va anar al restaurant del seu amic per oferir-li la possibilitat de proporcionar-li whisky del mercat negre amb el qual podria obtenir molts guanys saltant-se la prohibició de vendre alcohol. En aquell moment al restaurant no hi havia ningú més que la Carmen que, com sempre, estava preciosa darrere el taulell. En Vicenç, contrariat per no trobar-hi en Pau, va voler distreure's dient galanteries a la noia, que si tenia uns ulls preciosos, que si els seus cabells semblaven de setí… i anava pujant deliberadament el to amb frases de clar assetjament, com que si els seus llavis demanessin ser besats, que si la seva figura era temptadora, que quina sort tindria en Pau quan es casés de poder dormir amb ella cada nit… La Carmen, ofesa i pertorbada per les paraules del noi, li va exigir que marxés d'immediat del local però en Vicenç, lluny de fer-li cas, va posar una mà sobre el taulell i arrossegant-la lentament, el va anar resseguint per fora fins a entrar-hi a dins

per barrar el pas a l'espantada noia, a qui va prendre per la cintura amb una mà per robar-li un petó mentre que amb l'altra li descordava la brusa sense parar de grapejar-la. Res podia fer ella davant la força desfermada d'un Vicenç determinat a consumar aquella ignomínia. De res van servir els crits de la Carmen que, ajaguda a terra sota el pes fastigós d'un Vicenç depravat, va haver de suportar l'humiliant abús del qual va ser víctima. Consumat l'ultratge, en Vicenç s'incorporà lleugerament i va quedar assegut a terra per uns minuts mentre respirava a fons per refer-se de l'envit violent que havia perpetrat. Tenia el cos entelat de suor, el mentó aixecat enlaire i recolzava el cap a la paret. Mantenia els ulls mig tancats, com si pretengués rememorar la gesta. Va ser aleshores quan, desesperada per aquell atac inesperat i humiliant, la Carmen va agafar un ganivet que havia caigut al terra mentre forcejaven i el clavà sense contemplacions al cos cansat d'en Vicenç, produint-li una ferida molt profunda sota el pulmó esquerre que li va provocar un flux immediat de sang. Després, amb la veu entretallada i la por al cos, va trucar a la policia que es va presentar al lloc dels fets en tres minuts i es va fer càrrec del ferit. En dies posteriors, en comprovar que aquell servei policial no havia quedat registrat enlloc, talment com si no hagués existit, en Pau i la Carmen van comprendre, decebuts, fins a quin punt eren llargs els braços de la màfia. Però en Pau no s'hi va conformar, i es va jurar a si mateix que venjaria aquell ultratge denigrant. Ja trobaria la manera de fer-ho.

En Vicenç i en Pau no es van veure mai més, ni tan sols van tornar a parlar mai. Per burlar el nombre creixent d'enemics que s'anava fent, en Vicenç va acceptar d'anar-se'n a Chicago sota la custòdia dels Fontana, una influent família siciliana que valorava el seu coratge i determinació, així com també els pocs escrúpols, tres condicions indispensables per prosperar en els baixos fons de la ciutat. Tot plegat li va forjar un caràcter fort, impetuós, avesat als plaers i al risc, un caràc-

ter que lloaven els *capos* de la màfia. Aquesta manera de fer d'en Vicenç agradava al seu protector, el vell Fontana, el *Don* de la *famiglia*. En Fontana només tenia una filla i per això es mirava amb bons ulls aquell català aguerrit, i quan aquest es va casar amb la noia, el *Don* va veure-hi el seu successor natural. Aleshores ja se'l coneixia per Vin, i tots el temien.

A Chicago hi van néixer els seus dos fills, en Lucca i l'Agnese. Llavors ja s'havia italianitzat el nom i el cognom passant-se a dir Vincenzo Pardinelli, complaent així al sogre que tant l'havia ajudat. D'acord amb la família va enviar els fills a educar-se a Suïssa, lluny de les incerteses que es vivien a Chicago. Als Estats Units hi van transcórrer cinquanta anys de vida agitada però en feia sis que en Vin havia tornat definitivament a Barcelona acompanyat pel fidel Bruno, just després d'enviudar de la filla Fontana. Era el maig del 1977. Feia dos anys que en Franco havia mort i a Espanya s'acabava d'estrenar el segon govern d'Adolfo Suárez. S'estava redactant la Constitució que havia de substituir les antigues *Leyes Fundamentales* franquistes, semblava que l'estabilitat política es consolidava i la calma social quedava garantida. Per contra, Chicago s'havia tornat massa perillosa per a un home amb el passat tèrbol que ell tenia.

Al cap de poc temps de ser a Chicago, el *Don* dels Fontana l'havia convençut, sense haver-hi d'esmerçar gaire esforç, tot s'ha de dir, perquè entrés a la *Cosa Nostra* en qualitat d'*associato*, atès que al no ser sicilià ni membre de la família no podia ingressar com a *soldato*. Aviat va ser nomenat *consigliere*, i això li donava peu a estar present en totes les converses d'alt nivell de la *Cosa Nostra*, fent-se mereixedor de la confiança dels *capos* i del respecte de tothom. En aquella època a Chicago l'home fort dels baixos fons era Al Capone, que havia eliminat bandes senceres que li feien la competència. Per mitjà de l'anomenat «Sindicat del crim», ajudat per Frank Nitti i altres

gàngsters de gallet fàcil, es va fer l'amo de la ciutat i en va prendre el control absolut. Els Fontana, amb una intel·ligència i una estratègia calculades, es van posar a la seva disposició des del primer moment i, lluny d'enfrontar-s'hi, van col·laborar amb Capone fent determinades feines brutes per a ell. D'aquesta manera van poder sobreviure en aquella ciutat fins que, a partir del 1931, amb el processament del mafiós per evasió d'impostos, però sobretot a partir del 1934 quan va ser empresonat a Alcatraz, l'imperi d'Al Capone es va anar debilitant fins a esmicolar-se del tot, moment en què els Fontana van aprofitar el seu lloc de privilegi per prendre poder i fer-se forts. En aquesta tasca en Vincenzo Pardinelli hi va tenir un paper destacat.

Vestia roba cara, es bellugava en cotxes nous, freqüentava restaurants de luxe i casinos de joc, i també es deixava acompanyar públicament per senyoretes altes i primes amb grans escots, llavis vermells i una cigarreta als dits. La seva vida era la d'un triomfador sense escrúpols. Però per protegir-se sempre portava al damunt un revòlver S&W M10 i al cotxe hi tenia un parell de subfusells Thompson M1928 a punt de fer servir. Per a en Vin eren eines de treball i ho trobava d'allò més normal.

ANY 1983
ELS FILLS

Al vespre l'Agnese va arribar a l'hospital i va anar de seguida a l'habitació del seu pare on hi feia guàrdia en Bruno, dissimuladament armat, naturalment. Aquest li va tornar a explicar el que ja li havia dit al matí per telèfon i ella va detectar a en Bruno un nerviosisme exagerat, malgrat haver transcorregut tantes hores des de la tragèdia. Va observar com el pare dormia al llit amb el rostre relaxat i s'hi va acostar. Dos recipients mig buits que contenien uns líquids transparents penjaven d'un suport mòbil al costat del llit i proveïen la vena d'en Vin d'un degoteig constant de vida. A causa de la dificultat en respirar, se li havia col·locat un tub a la tràquea connectat a una màquina per facilitar la ventilació mecànica. A l'Agnese li va impressionar molt la imatge que oferia en Vin. Li va agafar la mà i amb el dit polze li va fer unes carícies lleugeres al dors.

Els dos germans havien tingut una relació molt distant amb el pare, mai no havien volgut saber res de les seves activitats, que intuïen il·legals, però que es resistien a pensar que a més fossin activitats clarament criminals. A més, des de petits van viure a Europa, en un internat a prop de Ginebra, i després van estudiar a la Universitat de la Sorbona, a París. Ella, biologia i en Lucca, enginyeria informàtica.

Amb el temps ella se'n va anar a viure amb un company parisenc i va començar a treballar en una companyia farmacèutica a París mateix, mentre que en Lucca va trobar feina en una multinacional tecnològica que tenia la seu a Nova York. Fins a l'adolescència, la relació dels dos amb el pare es limitava a dues o tres trucades i una visita l'any, ni un ni els altres tenien necessitat de més. Cada primavera en Vin els anava a visitar a Suïssa i s'hi estava un parell de dies però, en canvi, la mare sí que hi anava més sovint. Fins i tot va llogar un pis a Ginebra i s'hi passava llargues temporades per estar a prop dels fills i, a la vegada, allunyada d'aquella vida descontrolada i perillosa que portaven el seu pare i el seu marit i que, evidentment, no aprovava. La mort de la mare va ser un cop molt fort per als dos germans, que apreciaven els seus sacrificis i la seva vida incòmoda al costat d'en Vin. D'això ja feia sis anys, va ser el darrer cop que van veure al pare, a Chicago, al funeral sumptuós que en Vin li va preparar a la seva esposa. Al cap i a la fi ella era una Fontana i ell, en Vin, ocupava el grau de *Don* en l'organització criminal des que el sogre va morir.

Passada una estona la noia es va apropar a en Bruno i li va demanar què havia passat, com havia pogut succeir aquell intent d'assassinat. Es van asseure al petit sofà de l'habitació i a l'home li va faltar poc per posar-se a plorar. Talment sentia més aquella situació que la pròpia filla. Li va explicar que tot havia passat en deu minuts, deu minuts fatídics en què es va absentar de la casa per anar a buscar l'esmorzar del seu pare, com feia cada dia. Quan va tornar es va trobar l'home encara al llit, ple de sang al pit i estossegant amb dificultat. La sensació que va tenir no la podia pas descriure però per l'expressió que posava en Bruno, l'Agnese va comprendre perfectament el dramatisme del moment viscut. Ella li va dir que no tingués cap sentiment de culpa, que el que havia passat era imprevisible i que sort que va poder avisar immediatament al Servei d'Urgències, que van aturar

l'hemorràgia allà mateix.

Al cap d'una estona, ja més tranquils tots dos, en Bruno li va dir a l'Agnese que la policia l'havia citat l'endemà a les onze del matí per iniciar les indagacions. Ell es preguntava què havia de dir-los-hi si no sabia res, no havia vist res, però que malgrat tot hi aniria per si hi hagués algun detall que pogués ajudar a descobrir el malvat assassí frustrat d'en Vin. Mentre deia aquestes paraules es va posar dret i va caminar unes passes endavant, donant l'esquena a la noia. Discretament, es va fregar els ulls per desfer unes llàgrimes que li començaven a aflorar. Ella es va aixecar i va anar cap al llit del pare però al passar pel costat d'en Bruno li va posar la mà al damunt de l'espatlla com a mostra d'empatia i de consol. Es va mirar uns instants en Vin, que continuava adormit en la lluita per la supervivència, i dirigint-se a en Bruno li va dir que se n'anava, que l'endemà arribaria en Lucca i es tornarien a veure, i que si hi havia qualsevol novetat que la truqués a l'hotel. Llavors ell es va treure unes claus de la butxaca i les hi va donar dient-li:

—Res d'hotel, Agnese, res d'hotel, te'n vas a casa del teu pare, només faltaria! És suficientment gran perquè el teu germà i tu us hi pugueu acomodar. Va, agafa-les!

Després de dubtar un moment, l'Agnese va prendre aquelles claus que en Bruno li oferia i li ho va agrair assentint amb el cap mentre iniciava un somriure lleu.

En Bruno tornava a estar sol amb el seu protegit, al qui no va saber custodiar durant els deu minuts en què el va deixar dormint a casa mentre anava a buscar l'esmorzar. Es mirava en Vin i li costava identificar en aquell cos doblegat per una bala a l'home enèrgic i autoritari que havia conegut molts anys enrere, quan va entrar a formar part del servei de protecció del vell Fontana i en Vin ja era *consigliere*.

Mentrestant, en Lucca Pardinelli estava creuant l'Atlàntic a bord

d'un Douglas DC-8 d'Iberia, un dels primers avions a reacció de la companyia. Es mirava la immensitat de l'oceà per la finestreta i l'envaïa una dolça sensació de pau acompanyada del record de la mare, a qui sempre va tenir a prop tant de manera física com emocional durant la infantesa i l'adolescència. La memòria d'en Lucca estava plena de bons moments viscuts amb ella. No passava el mateix amb el record del pare, un home violent al qual no veia gairebé mai però que quan en tenia l'ocasió se solia mostrar enèrgic i intransigent amb l'Agnese i amb ell. Embolcat amb aquests pensaments es va anar adormint i el llarg viatge transatlàntic no se li va fer gaire pesat. Va arribar a Madrid quan acabava de sortir el sol i va haver d'esperar tres o quatre hores per agafar l'avió d'enllaç a Barcelona. Aquesta espera sí que se li va fer molt feixuga. Finalment va aterrar al Prat prop del migdia i es va dirigir a l'hotel que l'Agnese havia reservat per als dos. A recepció el van informar que el dia anterior la senyora Pardinelli havia donat ordre de cancel·lació de les dues reserves. Sorprès i estranyat, va agafar un taxi i se'n va anar cap a l'hospital pensant que la hi trobaria allà i, efectivament, en entrar a l'habitació va poder veure l'Agnese asseguda al sofà. Es va aixecar al moment i els dos germans es van fer una abraçada llarga i sincera. S'estimaven, havien teixit suficients complicitats des de ben petits i, malgrat viure ara tan lluny l'un de l'altre, aquell sentiment els continuava unint.

—Què ha passat, doncs? —Va preguntar en Lucca separant-se de la seva germana però retenint-la amb les mans agafades.

—Mira, ahir com cada dia en Bruno va anar a buscar els croissants per a l'esmorzar del pare mentre ell encara dormia; només van ser deu minuts, però al tornar se'l va trobar sobre el llit banyat en la pròpia sang que li sortia d'una ferida al pit i respirant amb dificultat. Era una ferida de bala. Imagina't la imatge, pobre pare! De seguida va demanar una ambulància i el van portar cap aquí. El van operar im-

mediatament i va ser quan en Bruno ens va telefonar per avisar-nos. Això és tot de moment, no sabem res més. Ara en Bruno és a la comissaria de policia que l'han citat per declarar. Després hi haurem d'anar nosaltres, segur.

En Lucca escoltava incrèdul el relat de la seva germana. Encara no s'havia mirat en Vin, que seguia inconscient.

—Però no hi ha cap pista de qui ha pogut ser? Alguna sospita?

—Sembla que de moment no hi ha cap sospitós. El pare ja feia uns anys que s'havia retirat de tota activitat i va marxar de Chicago precisament per viure amb més tranquil·litat. Allà sí que hi havia qui li volia mal, però a Barcelona, i sis anys després de retirar-se, em resulta molt estrany.

En Lucca compartia l'anàlisi de la seva germana i després de restar uns instants callat i pensatiu va girar la mirada cap a aquell vell intubat que lluitava per sobreviure i que per a ell era poc més que un desconegut. Malgrat això, la imatge el va esglaiar. Tant de poder, tanta violència, tanta supèrbia per acabar com un xai vençut a mercè dels metges i del destí. Es va apropar als peus del llit i va reposar les mans al damunt del metall fred del contra-capçal. Continuava callat però li bullia el pensament. De petit i d'adolescent havia arribat a odiar en Vin, quan es preguntava per què ell no podia tenir un pare com tenien els altres nens de l'escola, un pare que de tant en tant el vingués a buscar a l'internat, que se l'endugués a passar el diumenge al camp i que quan a la tarda el tornés, li fes una abraçada tendra com les que rebien els altres nens. Després, ja al llit, s'adormia imaginant-se al pare abraçant-lo amb força, transmetent-li la tebior d'aquell contacte i l'olor de confort i de seguretat que transmeten els pares als seus infants però, paradoxalment, aquell que l'abraçava en somnis era un home sense rostre.

Aleshores va fer un sospir que posava punt i final als records d'in-

fantesa i, girant-se cap a l'Agnese, li va preguntar:

—Com és que has cancel·lat les reserves de l'hotel?

—És que en Bruno va insistir en donar-me les claus de la casa del pare perquè hi anéssim a dormir. No tenia sentit pagar un hotel tenint una casa tan gran i buida.

L'entrada d'en Bruno a l'habitació va trencar la conversa entre els dos germans. Tant ell com l'Agnese sentien afecte per aquell home ja madur que sempre s'havia mostrat extraordinàriament fidel al pare, fins al punt de traslladar-se a viure a Barcelona per fer-li companyia i garantir-ne la seguretat. Per això ara es mostrava tant abatut, a l'haver estat incapaç d'evitar la tragèdia. Els dos homes es van saludar amb una abraçada cordial i tot seguit en Bruno es va asseure a la butaca mentre que en Lucca i l'Agnese ho feien al sofà d'aquella cambra hospitalària. En Bruno va començar a explicar com li havia anat a la comissaria de policia.

—M'han demanat que els tornés a descriure amb tot detall el que va passar ahir. Que si m'imaginava qui podia haver-li disparat… que si el vostre pare tenia enemics…

—I tu, què els has dit? —Va preguntar en Lucca.

—Res, que no tenia ni idea de qui podia ser l'autor del tret. Que des que som a Barcelona, fa sis anys, no es relacionava amb ningú i duia una vida molt discreta. Els he dit també que als Estats Units sí que podia haver-hi algú emprenyat amb ell per temes de negocis, però aquí no, impossible. Com que la casa té un jardí molt gran i està a l'avinguda Pearson, que és un lloc molt tranquil, no acostuma a sortir gaire. Li molesta «baixar a Barcelona» com sempre diu. Fa vida a casa, llegeix, escriu i passeja pel jardí. Segur que passa desapercebut fins i tot per als veïns, això els he dit.

—Bé —va aprovar en Lucca—. I no t'han preguntat per nosaltres?

—Sí, sí, m'han demanat si sabia quan arribaríeu. Els he dit que

avui ja hi serieu tots dos. Enviaran una citació aquí a l'hospital per tal que aneu a comissaria de seguida que pugueu. M'han dit que és una qüestió de tràmits, simple protocol.

Llavors va intervenir l'Agnese en un to de veu condescendent mentre posava la mà al damunt del genoll d'en Bruno, i li va dir:

—Ves-te'n Bruno, ves-te'n a casa, dutxa't, menja alguna cosa i dorm una estona, que portes aquí des d'ahir al matí.

—Sí, potser sí que necessito descansar una mica. He passat la nit mig ajagut al sofà i he quedat baldat. Però no deixeu sol al vostre pare, jo no trigaré gaire en tornar i ja em quedaré. D'acord?

Quan va ser fora, els dos germans es van posar a parlar d'ells, de les feines, de l'entorn familiar més íntim, de les parelles, i van recordar la llarga estada a Suïssa quan eren petits, les pors que tenien, la solitud que experimentaven i l'enyorança que sentien de la mare. Aquest fou el motiu principal pel qual ella va decidir molt aviat instal·lar-se a Ginebra, per poder estar-se a prop dels fills. Els dos coincidiren en què se'ls va obrir el cel quan van saber que la mare es quedaria allà. A l'internat també hi havia alguns nens i nenes que estaven en règim de mitja pensió, per això a la tarda, quan aquests infants eren recollits pels seus pares, la dona d'en Vin aprofitava per anar-hi i poder estar una estoneta amb els dos fills. Ella escoltava amb una atenció exageradament escenificada tot allò que li explicaven, les aventures i les cuites viscudes entre les parets de l'internat, un espai reduït que per a ells era tot un món que anaven descobrint cada dia. Aquests moments, amb diferència, eren els més dolços que en Lucca i l'Agnese recordaven d'aquella etapa trista de la vida. Els dissabtes a la tarda la mare se'ls enduia a casa i els passaven junts fins el diumenge al vespre. Naturalment, al pare no l'enyoraven gens, simplement s'havien acostumat a l'absència continuada. Per això avui, quan en Lucca s'ha mirat el cos derrotat del pare, ha tingut la sensació de trobar-se

davant d'un estrany.

Passaren un parell d'hores immersos en aquella conversa que no havien tingut mai abans, farcida de records. Es parlaven amb una franquesa que els resultava estranya però que els dos sentien molt propera. Potser els havia faltat compartir les vivències passades des de la perspectiva de la maduresa actual, quan les coses es veuen diferents, allunyades de la càrrega emocional de l'adolescència. Sempre havien tingut molt bona relació entre ells, però la distància no havia facilitat que poguessin parlar obertament d'aquells anys. Ara sí, amb la mare morta i la vida del pare penjant d'un fil, tenien la sensació de recuperar les sensacions de la infantesa que el destí tan injustament els havia manllevat.

Uns cops suaus a la porta van interrompre la conversa, fent-los tornar de sobte a la realitat. En Lucca es va aixecar i va anar a obrir. Un policia uniformat va preguntar pels germans Pardinelli i ell va assentir amb el cap tot assenyalant la seva germana mentre responia:

—Sí, som nosaltres.

—Els porto aquesta citació de la policia. Signi aquí, si us plau, i posi el seu número del carnet d'identitat.

—Serà el número del passaport, soc ciutadà nord-americà.

—Ah! —Va fer el policia, sorprès—. Sí, és clar, posi el número del passaport. La seva germana, si és tan amable, també haurà de posar les dades i signar.

L'Agnese es va aixecar i va repetir el que havia fet en Lucca. Després el policia va donar-los les gràcies i se'n va anar.

ANY 1983
LES INDAGACIONS D'EN BRUNO

En Bruno se n'havia anat a casa a dutxar-se i a descansar una estona, però abans va voler tafanejar l'escriptori que en Vin tenia a l'estudi per veure si hi trobava alguna pista que ajudés a aclarir l'atemptat sofert pel vell. Per remenar aquell lloc que li estava vetat per ser un espai privat d'en Vin, es va enfundar uns guants prims per no delatar-se en cas que la policia anés a buscar empremtes digitals. Sabia que el que estava fent no era correcte, mai no hagués gosat fer-ho de ser en Vin a casa, però ara ho veia diferent. L'intent d'assassinat havia trastocat les seves pautes de comportament i es creia amb el deure d'investigar si hi havia alguna pista sobre el criminal. L'escriptori que utilitzava en Vincenzo era un moble magnífic de noguera amb marqueteria de boix del segle XVIII, del tipus *canterano* amb tapa de persiana, que amagava a l'interior un bon grapat de calaixets i un secreter. D'un en un, va anar obrint tots els calaixos però no hi va trobar res que fos significatiu. En una paret de l'estança, centrat a sobre d'una calaixera de les de la ditada, hi havia un oli de certa antiguitat i emmarcat ricament. Era un paisatge boscós típic d'un pintor de l'Escola d'Olot: un Urgell, un Galwey o potser un dels germans Vayreda, vés a saber. En Vincenzo el va adquirir al mateix antiquari on havia comprat

l'escriptori i la calaixera. Però aquella pintura excepcional amagava un secret, una caixa forta encastada a la paret. Apartà el quadre i la caixa estava intacta, tanmateix desconeixia la combinació per obrir-la. Contrariat pel fracàs de la recerca, va fer una darrera ullada a tota la cambra i després va sortir. Mentre es preparava alguna cosa per menjar anava rumiant sobre la quantitat de gent que estaria desitjant la mort d'en Vin.

Durant els primers anys a Chicago, en plena Llei Seca, la impetuositat d'en Vincenzo i la determinació en aconseguir al preu que fos els objectius que es marcava, o que li marcaven, tenia tothom atemorit. En aquell context la vida no valia res i molt menys el patrimoni. No importava arruïnar una família cremant-li el negoci per haver rebutjat la «protecció» de la *Cosa Nostra*, o aixafar-li els ossos dels dits a algú que havia gosat posar la mà a la caixa de l'organització, o bé segrestar al deutor que no podia fer front als interessos elevats que se li demanaven per un préstec i abandonar-lo a la porta de casa seva un cop mort per asfíxia a l'haver-li tapat els orificis nasals amb cotó fluix i la boca amb un drap xop de pixats. Qualsevol acció que pogués servir per a escarment de tercers, era bona. Al Vincenzo mai no li havia tremolat el dit, ni la consciència, per prémer el gallet del revòlver. Havia arribat a matar per no haver de discutir, tal era el valor que li donava a la vida. Al llarg dels cinquanta anys que va formar part de l'organització, molts d'ells ja com a *Don*, va deixar pel camí multitud d'infants orfes, centenars de vídues i milers de famílies a la misèria. És clar que hi havia gent desitjant la mort d'en Vin, molta, començant per en Pau Darder, a qui va trair en els primers anys de ser a Nova York quan va cometre un atac brutal a l'honor i la dignitat de la Carmen. Aquell fet va provocar que es precipités el casament de la parella perquè la violació vergonyosa havia deixat fruit a les entranyes de la noia i en l'entorn social en què es movien, carrincló i marcadament conserva-

dor, no podia permetre's ser una mare soltera. Això en Vin aleshores encara no ho sabia, però en Pau Darder es va jurar que un dia li ho faria pagar. Per tant, era evident que hi havia molta gent amb ganes de veure'l mort, fins i tot ara, sis anys després d'haver deixat Chicago i una gran part de l'activitat dels negocis bruts que hi dirigia. Actualment era molt més vulnerable que no pas abans, envoltat com anava sempre per uns quants guardaespatlles joves armats. Un atemptat com aquest, al Chicago de l'època hagués estat impossible.

ANY 1983
COMUNICAT DELS METGES

Al mateix temps que en Bruno especulava amb tot això, a l'hospital els germans Pardinelli rebien bones notícies. El Dr. Lahuerta va entrar a l'habitació per dir-los-hi que l'analítica practicada al pacient a primera hora del matí donava uns bons resultats. La intervenció havia anat bé, el postoperatori evolucionava favorablement i les constants es trobaven en els marges correctes. El mantenien sedat i amb respiració assistida per precaució però a partir d'ara ja l'anirien despertant per tal que anés agafant forces i es recuperés amb normalitat.

—Ja poden estar tranquils, tot va força bé —va dir en un to d'esperança i de satisfacció.

—Vol dir que es recuperarà, doctor? —Demanà l'Agnese.

—Sí, no en tinc cap dubte, res fa pensar que no hagi de ser així. Al principi, atesa l'edat avançada del seu pare i l'impacte de la bala, que pràcticament li ha inutilitzat un pulmó, els haig de confessar que vaig témer seriosament per la seva vida, però és una persona forta i el seu organisme ha reaccionat molt bé, per tant, no puc més que donar-los l'enhorabona.

—Moltes gràcies doctor, vostès l'han salvat.

El metge es va retirar deixant en l'aire de l'habitació del pacient

una sensació agradable d'optimisme. L'Agnese es va apropar a la capçalera del llit i va posar el palmell de la mà dolçament sobre el front del pare. El va acariciar vàries vegades amb molta suavitat, cap enrere, acaronant-li els cabells. Es va sorprendre que se li acumulessin als ulls unes llàgrimes que volien alliberar-se, però ella es resistia a deixar-les brollar. No comprenia que pogués sentir tanta tendresa davant del pare que estava lliurant una batalla per viure, un home al qual gairebé no coneixia i amb qui d'adulta mai no hi havia mantingut una conversa que durés més enllà de tres minuts.

En Lucca va notar la pertorbació de la seva germana i es va afanyar en fer-li costat.

—Va dona, anima't, podem estar contents. A més, el pare ha portat la vida que ha volgut i ho ha fet amb èxit. Res no l'ha fet aturar, ni la mare ni nosaltres, el seu objectiu era triomfar i ho ha aconseguit. Certament que els seus negocis han estat odiosos i les seves maneres absolutament censurables, i encara el que no sabem, però al cap i a la fi ell ha estat feliç, ha tingut una vida llarga i d'aquesta se'n sortirà. Sembla que el compadeixis i no ho has de fer, enveja'l!

—No t'equivoquis Lucca, mai no podré envejar una persona que ha fet de l'extorsió i del crim la seva manera de viure. Si en aquest moment m'he emocionat en creure que el perdíem, no és perquè pensi en el Vin triomfador de Chicago, no, estic pensant en el Vincenzo, o millor encara, en el Vicenç Pardinell, aquell noi espavilat i llest que en mala hora se'n va anar a fer les Amèriques. Aquell jove impetuós i valent que es va enamorar d'una noia siciliana trasplantada als Estats Units, que odiava com nosaltres la feina del seu pare i que va dipositar en els dos fills tota la seva capacitat d'estimar. Per en Vicenç m'emociono, Lucca, per en Vicenç, no per en Vin.

—En Vicenç es va morir al mateix instant que va pujar al vaixell que el va dur a Amèrica. Si no hagués marxat, probablement hagués

portat una vida similar aquí. És qüestió de gens, Agnese, els gens del pare són així, rebels, inconformistes, explosius. Nosaltres portem els de la mare, més aviat dòcils, acomodaticis i serens… Per això mai no destacarem en res, som gent anodina, com tants n'hi ha.

—Prefereixo ser una de tantes, honesta, i viure feliç sense càrrecs de consciència, que ser important i poderosa però tenir la consciència bruta.

—No, no ho has entès Agnese, el pare no té la consciència bruta, o al menys ell no ho sap, això ho veiem nosaltres però ell no se n'adona, ha posat la vida al servei d'un ideal sense importar-li els mètodes i ha tingut poder, diners i prestigi. Per allà on anava era temut i respectat. Ha estat feliç, no ho dubtis.

—Mira Lucca, no m'entabanis, de quin ideal em parles? De fer diners? D'acumular fortuna? Els dos sabem qui és el nostre pare i intuïm el que ha estat capaç de fer per aconseguir el que volia, i ni m'agrada ni ho aprovo, però al capdavall és el meu pare i l'haig d'acceptar, encara que sigui a contracor.

—Doncs jo l'envejo. Tampoc no aprovo els mètodes, però l'envejo.

L'arribada d'en Bruno va impedir el comentari de l'Agnese a la darrera afirmació d'en Lucca. El nou arribat de seguida va preguntar com estava en Vin mentre s'acostava a la capçalera del llit.

—Ha vingut el metge i ens ha dit que evoluciona força bé, que se'n sortirà. Aviat li trauran el sedant i s'anirà despertant a poc a poc —va explicar en Lucca.

—*Bravo, grazie Madonna!* —En Bruno no podia evitar que li sortissin expressions en italià quan li donaven una bona notícia. Va continuar:

—Però, què ha dit el metge en concret? Es recuperarà del tot?

—Es recuperarà, això ha dit. Suposo que haurà de superar una temporada llarga de rehabilitació i d'adaptació al funcionament re-

duït d'un pulmó, però se'n sortirà, i aquesta és la millor notícia que ens podien donar.

En Bruno estava content. Quina sort que en Vin es recuperés! Se'l va mirar i semblava impossible que aquell cos postrat al llit tingués la capacitat de superar una tragèdia tan gran. Però era un home fort, valent i tossut, sí, també era tossut en Vin, i si s'havia proposat que encara no havia arribat la seva hora, segur que se'n sortiria.

Al cap d'una estona l'Agnese va dir-li al seu germà:

—Hauríem d'anar a la comissaria de policia, Lucca.

—Sí, tens raó. Et fa res que marxem, Bruno?

—No, estigueu tranquils, marxeu que jo no em moc d'aquí.

ANY 1983
INTERROGATORI A LA COMISSARIA

Els dos germans van arribar a les portes de la comissaria de la Policia Nacional de Via Laietana i van mostrar els passaports i les citacions a l'agent de guàrdia, armat amb un subfusell metrallador. Ja no portava l'uniforme gris característic de l'antiga Policia Armada que només cinc anys abans era notícia als seus països en reportatges per televisió de càrregues policials contra estudiants o treballadors. Un cop efectuades les comprovacions pertinents, els van fer passar a dins. En Lucca, més que l'Agnese, se sentia força incòmode envoltat dels policies. Sabia que en aquella comissaria s'hi havia torturat als dissidents polítics del règim, i ves a saber si encara s'hi continuaven realitzant aquelles pràctiques execrables. El lloc era tenebrós als seus ulls. Al cap d'uns instants els va venir a buscar un altre agent uniformat, que amb amabilitat els va demanar que el seguissin fins a un despatx proper on no hi havia ningú.

—Seguin, si us plau. Ara vindrà el comissari Collado.

Entraren al despatx i l'agent va tancar la porta, per deixar-los sols. El lloc no era gaire espaiós. A la dreta de l'entrada hi havia un penjador de fusta de tres peus i diversos braços, un dels quals ocupat per una gavardina de color marró clar. Van avançar cap al centre de l'ha-

bitació però es van mantenir drets; una reacció instintiva els indicava que no era bo sentir-se confortables en aquell lloc. L'espai era fosc, semblava brut i tenia poc mobiliari, tan sols un escriptori ocupat per alguns expedients i papers, un telèfon de baquelita negre, un crucifix de ferro subjectat sobre un peu de fusta, una clàssica màquina d'escriure Hispano-Olivetti, un cendrer replè de cendra i de cigarretes apagades a mig consumir i un llum de sobretaula d'oficina, encès. Al darrere, una butaca giratòria que devia ser de pell però que estava totalment envellida i amb el respatller ratllat i gastat. Davant de la taula, dues cadires rònegues suposadament pels visitants. A la paret, guardant centralitat amb la taula, hi penjava una fotografia de Joan Carles I, el jove monarca hereu del franquisme. Al costat, una mica allunyat de la taula, un pal metàl·lic sostenia la bandera d'Espanya. A les parets laterals cap finestra, només uns arxivadors metàl·lics de color gris i un radiador enorme de ferro colat pintat de blanc, però que els anys i la pols havien tenyit d'un color imprecís. Per sobre d'ells, al bell mig de l'habitació, un fluorescent impersonal apagat penjava de dues cadenes pels extrems. Els dos es van mirar i van fer una ganyota per estalviar-se les paraules de rebuig que haurien pronunciat.

Va entrar el comissari, un home baix i gras d'uns cinquanta anys i calba àmplia. Duia una cigarreta a la boca. Portava una americana lluent de tant usar-la i una corbata a ratlles amb el nus afluixat i tort. Tenia un aspecte repulsiu, no així les maneres, més aviat amables. Amb cortesia, els va convidar a asseure's mentre ell ocupava la butaca a l'altre costat de la taula. Va obrir una carpeta que tenia al davant sense adonar-se que li queia al damunt una porció de cendra despresa de la cigarreta, i tot remirant els papers que contenia, va prendre la paraula:

—Abans de res, com es troba el seu pare?

—Va fent —va contestar en Lucca—. Veurem si se'n surt.

Sense valorar la resposta, deixant palès que havia estat només una pregunta de compromís, el comissari va entrar en matèria:

—Tenen alguna idea de qui li voldria mal al seu pare?

L'Agnese, més hàbil que el germà, va contestar d'immediat:

—No, ara no, ja feia uns anys que s'havia retirat. Tota la vida la va passar als Estats Units. Allà hi tenia enemics, sí, però aquí a Barcelona portava una vida molt discreta i no es relacionava amb ningú. No tenim cap idea de qui ha pogut ser.

—A què es dedicava el seu pare, als Estats Units?

Per uns instants, un silenci incòmode va omplir l'espai que havia d'ocupar la resposta. Finalment, va ser la mateixa Agnese la que va contestar:

—Es dedicava als negocis. Va emigrar allà de molt jovenet i s'hi va quedar.

—Quin tipus de negocis? —Insistí el comissari.

Llavors en Lucca va posar la mà sobre el braç de la seva germana amb intenció de frenar-la, indicant que ja contestaria ell.

—Miri senyor comissari, el nostre pare va arribar als Estats Units a finals dels anys vint. En aquella època, al país hi havia moltes oportunitats per a la gent jove i treballadora i, com que era llest i espavilat, va trobar-hi la seva. Es va dedicar a fer de tot una mica, negocis de la construcció, del món del lleure, activitats del comerç… va treballar molt i es va guanyar bé la vida. Ja se sap, quan un triomfa sempre li surten envejosos que el volen enfonsar. Però com bé ha dit la meva germana, d'això ja en fa uns quants anys. Ara ja és vell, viu a Barcelona retirat de tota activitat i lluny del món dels negocis.

El comissari Collado va fer una xuclada profunda a la cigarreta i a continuació la va apagar al cendrer, entretenint-s'hi. Es mirava els dos germans mentre expulsava lentament el fum pel nas i per la boca alhora. Al cap d'un moment va dir:

—Quina relació tenia el seu pare amb la màfia siciliana dels Estats Units?

Aquesta pregunta no se l'esperaven. Els dos a la vegada van moure el cos endavant, deixant de recolzar-se en el respatller de les cadires, moguts per un interès sobrevingut. Llavors va ser l'Agnese la que va prendre la iniciativa de respondre al comissari.

—Home! Estava casat amb una siciliana, no entenc què hi pot tenir a veure això. La nostra mare era de Sicília però a nosaltres ja de molt petits ens van portar a un internat a Suïssa i després vam estudiar a la Universitat de la Sorbona, a París. Es pot dir que de les activitats del pare en sabem ben poca cosa.

—Els he fet aquesta pregunta només per afany d'explorar possibles sospitosos de l'acte criminal. De fet, a mi no m'interessa gens el que el seu pare hagués pogut fer a Amèrica, el que m'interessa és que aquí no hagi comès cap delicte, i pel que sabem, no ho ha fet. Els Serveis Secrets ens van avisar fa sis anys que el destacat mafiós americà Vincenzo Pardinelli havia vingut a Barcelona per quedar-s'hi i des de llavors hem estat alerta, però insisteixo, la seva conducta a Espanya és impecable, res a dir. El que vull saber és si alguns dels seus enemics americans podrien estar al darrere del que li ha passat.

Els germans van sospirar alleujats. Era evident que el comissari estava al corrent de l'activitat delictiva del pare, però com molt bé deia, a la policia espanyola això no li importava gens ni mica. Altra cosa seria que des de Barcelona hagués continuat movent els fils i dirigint els negocis americans, però no semblava que fos així. Hi va haver uns instants de silenci que el policia va trencar insistint amb la pregunta del principi:

—Estan segurs que no tenen ni idea de qui pot haver estat?

Va ser en Lucca qui va contestar:

—Absolutament segurs. Les persones que tenien negocis amb el

nostre pare no les coneixíem, no sabem qui eren i, si vol que li digui la veritat, no ens interessa saber-ho. La vida de la meva germana i la meva no té res a veure amb la d'ell. Des de petits hem viscut a Europa allunyats de les seves amistats i del seu món, i mai hem volgut saber-ne res dels seus negocis.

Va fer una pausa i va continuar, preguntant al policia:

—Així vol dir que estan absolutament perduts? No tenen cap pista, per petita que sigui, res que els pugui conduir al que va disparar el tret?

—Bé, és cert, de moment no tenim cap pista, però estem seguint dues línies d'investigació, per això volia que tinguéssim aquesta conversa. Ja sabem que vostès han estat sempre al marge de tot, però la meva esperança era que recordessin alguna cosa, un detall, una frase, un comentari que ens pogués ajudar.

S'havia creat una atmosfera més propera entre els dos germans i el policia. No era pas un ambient de confiança però les paraules del comissari transmetien certa tranquil·litat. Va ser quan l'Agnese va intervenir:

—Diu que estan seguint dues línies d'investigació. Ens les pot explicar?

—Sí, suposo que no comprometré la tasca dels meus companys i, a més, confio en la seva discreció, perquè hi puc confiar, oi? La discreció és vital en aquests casos. Tenim una línia d'investigació exterior i una altra d'interior. M'explicaré: els he fet venir aquí precisament per aprofundir en la línia exterior, és a dir, en tot allò que pugui relacionar el seu pare amb probables desitjos de revenja dels mafiosos. Ell va deixar moltes enemistats a Chicago, més aviat diria molts enemics, i ara aquí el seu pare és més vulnerable que allà, per això no resulta aventurat pensar que alguna de les seves víctimes hagi contractat un sicari per dur a terme a Barcelona la feina que a Chicago era pràctica-

ment impossible de fer. D'aquí la meva insistència en preguntar-los si recorden alguna cosa que ens pugui ajudar a lligar caps. De totes maneres és molt difícil avançar en aquesta línia, però no l'hem d'excloure. Per altra banda, també és cert que no hem detectat l'arribada al país de cap sicari estranger. Bé, veurem com avancem per aquest camí.

A l'Agnese li semblava estar escoltant una novel·la, però la teoria del comissari no era descabellada i ella es va comprometre a fer un esforç de memòria per si podia aportar una mica de llum a les indagacions. El policia continuà parlant:

—La segona línia d'investigació, la que anomeno línia interior, és més delicada i potser els sorprendrà. Hi ha una persona que la podríem qualificar de «presospitosa» en la qual hi conflueixen elements incriminatoris com l'oportunitat i el mitjà per fer-ho, però encara no la podem acusar en ferm perquè ens falta el mòbil, la motivació.

—Qui és? La coneixem? —Van preguntar els germans, consumits per la curiositat. El comissari va estar uns instants mirant-se'ls en silenci rumiant si podia desvetllar aquell secret mentre amb els dits de la mà donava uns copets a la taula arrencant-li uns sons compassats. Finalment digué:

—Es tracta del senyor Bruno, l'assistent del seu pare.

L'Agnese, absolutament sorpresa i mostrant-se dolguda per aquest comentari, va tirar el cos enrere obrint els braços mentre exclamava amb rotunditat que això no podia ser, que era impossible. En Lucca ho corroborà:

—No comissari, aquí s'equivoca. En Bruno és una persona de la màxima confiança del nostre pare, va ser ell mateix que va portar-lo des dels Estats Units. No pot ser, en Bruno no la faria mai una cosa així.

—Ni per molts diners? —Insistí el policia.

—Ni per tots els diners del món. En Bruno abans es deixaria tallar un braç que perjudicar el pare. No, s'equivoca, descarti en Bruno de la llista de sospitosos —va afirmar en Lucca, però el comissari continuava burxant.

—Estem treballant amb la hipòtesi que hagin utilitzat en Bruno com a sicari a canvi d'una suma molt important de diners que es podien haver ingressat en un compte a Suïssa o a Chicago mateix. Hem demanat la col·laboració d'aquests països per tal de poder-ho esbrinar. Pensin que l'agressor va entrar sense forçar la porta ni trencar cap finestra. O tenia les claus o algú va deixar la porta oberta expressament…

—Perden el temps —va dir en Lucca—. No trobaran res que pugui implicar-hi en Bruno.

—Jo, de vostè, no hi posaria la mà al foc. Se la podria cremar.

Aquest darrer comentari va irritar els dos germans, que es començaven a trobar incòmodes en aquell despatx, ja volien marxar. Per això en Lucca va tallar la conversa amb certa brusquedat:

—Bé, si no ens necessita per a res més voldríem anar a l'hospital a veure com segueix el nostre pare.

—Només faltaria, ja poden marxar i gràcies per haver vingut. Si recorden alguna cosa, si us plau, comuniquin-me-la de seguida.

—Ho farem, i si hi ha algun avanç en la investigació, també li agrairem que ens ho faci saber.

Un cop al carrer van respirar fons, com si volguessin netejar els pulmons de l'aire enrarit de la comissaria. Què s'havia pensat, aquest comissari de pacotilla volent incriminar en Bruno? En Bruno, que tenia tota la confiança del pare!

ANY 1983
LA DESCOBERTA A CASA D'EN VIN

Sortint de la comissaria l'Agnese li va demanar al seu germà si no li feia res passar un moment per casa per agafar un jersei que tenia a la maleta abans de tornar a l'hospital, perquè a l'habitació del pare hi feia una mica de fresqueta. L'aire condicionat era general per a tota la planta i no es podia modificar. En Lucca va estar-hi d'acord, així coneixeria la casa, que no l'havia vista mai. Van pujar a un taxi i l'indicaren l'adreça de l'avinguda Pearson. Durant el trajecte no van parlar gaire, tenien la ment ocupada barrinant la conversa amb el comissari i encara se sentien molestos i indignats. En arribar, en Lucca va quedar embadalit per la bellesa de la mansió de dues plantes, ben situada al bell mig d'una catifa de gespa en un jardí cuidat minuciosament per mans expertes. La façana exterior era de còdol de riera i una paret lateral estava pràcticament coberta d'heura. Les finestres de fusta envernissada feien joc amb el portal d'entrada, també de fusta amb quarterons. La teulada era de teula vella i un gran xiprer feia guàrdia al costat de la casa. Mentre s'hi apropaven caminant pel camí de lloses que salvava la gespa es podien escoltar els amanyacs d'uns coloms i el refilar d'uns pardals que deurien estar amagats entre les branques espesses d'unes moreres que donaven ombra a l'espai des-

tinat a fer-hi menjars a la brasa. Quina meravella, va pensar en Lucca. L'Agnese va obrir la porta i ell va poder comprovar de seguida que la decoració de la casa era d'un gust exquisit, amb mobiliari d'època i catifes perses pertot. Al fons de l'entrada una escalinata ampla amb graons de marbre conduïa al pis de dalt, on hi havia les habitacions. Mentre la noia pujava escales amunt amb una elegància que a en Lucca li va recordar la mare, ell li va dir que xafardejaria una mica per les estances de la planta baixa.

—No et perdis! —Va advertir la noia amb ironia.

Efectivament, la casa era gran i sense adonar-se'n en Lucca es va trobar al despatx del pare. A l'instant es va fixar en l'escriptori de fusta de noguera i s'hi va acostar. No es va poder estar de recollir amunt la persiana de fusta que el cobria i a dins va descobrir-hi una colla de calaixos i calaixets que segurament guardaven els secrets del pare. Per curiositat o per tafaneria va obrir-ne un: era buit. Llavors va provar amb el del costat, on hi va trobar una pila de fotografies antigues. Les va anar mirant d'una a una i es va sorprendre en veure'n unes quantes de quan ells eren petits, a l'internat de Suïssa, jugant al parc. Va pensar que les devia haver fet la mare quan vivia a Ginebra i les devia haver enviat al Vin perquè es recordés dels fills. Absort mirant les fotos no es va adonar que l'Agnese ja era darrere seu amb el jersei a la mà.

—Què fas, Lucca? Això és del pare!

—Sí, ja ho sé. Mira aquestes fotos de quan érem petits. Te'n recordes?

Aquelles imatges de petit format en blanc i negre van captar l'atenció de la noia que, encuriosida, les va agafar per mirar-se-les amb deteniment.

—Caram, quins records… —va dir—. Saps què penso? Que malgrat estar internats a Suïssa vam tenir una infantesa feliç. El fet que la mare es quedés a Ginebra ens mantenia la il·lusió d'esperar el cap

de setmana per estar amb ella. Pobra! Devia haver patit molt deixant una vida còmoda a Chicago per ser a prop nostre. Mai no vaig arribar a parlar d'això amb ella abans que morís i ara em sap greu.

—Sí Agnese, però segurament la nostra estada a Suïssa va ser l'excusa perfecta per a la mare per allunyar-se de la vida inquietant i perillosa que la família portava a Chicago. Ella era massa bona persona, massa sensible per fer els ulls grossos a tot allò. Ja ho havia hagut de suportar amb el seu pare, l'avi Fontana, i haver de tornar-ho a viure amb el marit se li devia fer una muntanya. Crec, sincerament, que la mare no va ser feliç en el matrimoni i que sort en va tenir de nosaltres, que donàvem sentit a la seva vida. Ho crec fermament.

En el fons l'Agnese compartia l'opinió del seu germà.

Anaven obrint un a un els calaixets de l'escriptori com si escodrinyessin la vida del pare. A la majoria dels compartiments no hi havia res, i en la resta tan sols hi apareixien papers sense importància, records i poca cosa més. Quan van obrir el darrer van comprovar que també era buit, però en tancar-lo es va sentir un soroll metàl·lic que els va estranyar. L'obriren de nou fins al final i allà, al fons de tot, hi havia una clau subjectada a un clauer publicitari d'una marca de caixes fortes. Els dos germans es van mirar, atònits. Van agafar la clau i la van observar amb cura. Era tubular, curta, i a l'extrem hi havia la bandera amb el dentat. En Lucca va confirmar que es tractava de la típica clau d'una caixa forta. Però, on devia ser la caixa? Havia d'estar dissimulada en un lloc discret. La noia, més intuïtiva que el germà, va assegurar:

—La caixa forta està amagada darrere d'un quadre, n'estic segura, com passa sempre a les pel·lícules.

Van donar un cop d'ull a tota l'habitació i els dos coincidiren en fixar la mirada en aquell paisatge de l'Escola d'Olot que penjava de la paret per sobre de la calaixera de la ditada. S'hi acostaren i en apartar

la pintura va aparèixer una caixa forta de dimensions considerables encastada a la paret. Van fer cara de satisfacció, d'haver aconseguit una conquesta. Bé! Ja la tenien, però no en sabien la combinació.

Sense adonar-se'n, els dos s'havien deixat portar per una curiositat descarada i estaven arribant massa lluny.

—Què estem fent, Lucca? El nostre comportament és indecent. El pare lluitant a l'hospital per no morir-se i nosaltres remenant-li els secrets. Deixem-ho estar Lucca, deixem-ho córrer.

—Però si ja hem arribat fins aquí podríem intentar obrir-la —va justificar en Lucca—, més que res per veure si hi trobem alguna cosa que pugui ajudar a descobrir el criminal.

L'argument era sòlid i convincent, però ella no ho acabava de veure clar. Sense contradir de ple al germà va intentar destacar-ne les dificultats.

—Però no la podrem obrir, ves a saber quina combinació deu tenir…Després de rumiar uns instants, en Lucca va preguntar:

—Quan va néixer, el pare?—Uf, va néixer l'any… no ho sé, a principis de segle. A què ve això ara?

—És important, fes memòria. En quin any va néixer?

—Deixa'm comptar. Va arribar a Amèrica l'any 1927 i ell en tenia vint-i-tres o vint-i-quatre… Sí, tenia vint-i-quatre anys quan va marxar de Barcelona.

—O sigui que va néixer el 1903. I el dia i el mes, te'n recordes?

—Caram, això ja és més difícil. Però per què ho vols saber?

—Mira Agnese, moltes persones posen com a combinació de la caixa forta la data de naixement perquè és una forma de no oblidar-se mai del número. Ho entens? Si el pare va fer igual, podrem obrir la caixa.

—És clar, tens raó! —Complaguda i pensativa, la noia va aixecar el cap per mirar el sostre i es va acostar un dit a la boca mentre rumiava.

—Calla, ja ho tinc! Recordes que el pare venia una vegada l'any a veure'ns a l'internat? Sempre era al mes d'abril i anàvem tots a dinar al restaurant per celebrar el seu aniversari. Ho recordes, Lucca?

—Sí, és veritat! Ell complia els anys a l'abril. Però quin dia del mes d'abril?

—Deia que els seus pares li havien posat el nom del sant del dia en què va néixer. Ara només falta saber quin dia del mes d'abril és Sant Vicenç i ja ho tindrem.

—Què n'ets d'espavilada, germaneta —va dir, galant, en Lucca.

L'Agnese es va sentir afalagada pel comentari del seu germà i li va brindar un somriure d'agraïment. Tot seguit, fent una aportació de sensatesa va dir que havien d'anar cap a l'hospital a veure com seguia el pare. Ja feia molta estona que havien marxat i en Bruno es començaria a preocupar.

—Sí, sí, anem-hi! —Va fer en Lucca—. A veure si es pensa que ens tenen detinguts a comissaria. Ha, ha, ha!

Van sortir de casa del pare però ell es va guardar la clau de la caixa forta a la butxaca. Llavors l'Agnese va comentar:

—Estic pensant que al voltant de l'hospital deu haver-hi alguna església, aquest país és molt catòlic. Hi aniré per preguntar això del dia de Sant Vicenç i així sortirem de dubtes.

—D'acord, però de tot plegat ni una paraula a en Bruno, eh? És preferible que no ho comentem ni amb ell ni amb ningú.

Van agafar un taxi per anar a l'hospital. Tal com suposava l'Agnese, en arribar-hi van veure una església tres o quatre portals més avall.

—Tu puja a l'habitació que jo vaig un moment a l'església i vinc de seguida —va dir.

No estava acostumada a entrar en aquells espais de culte. Tant ella com el seu germà eren agnòstics malgrat els esforços que la mare havia esmerçat per inculcar-los la fe catòlica. La penombra de l'interior

del temple feia més perceptible la sensació de silenci que impregnava aquell lloc. Va avançar unes passes pel passadís central i es va aturar sense saber què fer, però aleshores per una porta del costat de l'altar va aparèixer la figura d'un home gran, vestit amb una sotana negra, que semblava dirigir-se a una segona porta que hi havia a l'altra banda de l'altar. A mig camí es va aturar per fer la genuflexió donant l'esquena a les bancades i va continuar fins a desaparèixer per l'altra porta, tal com l'Agnese havia suposat. Bé, ara la noia ja sabia on anar. Per arribar-hi va preferir utilitzar la via més discreta del passadís lateral i va caminar, ara sí, amb passes segures. En ser al davant de la porta on s'havia ficat l'home vestit de negre comprovà que es trobava entreoberta i va picar-hi amb els nusos dels dits per fer notar la seva presència. «Passeu», va sentir que deia una veu des de dins.

—La pau del Senyor sigui amb tu. Què vols, bona cristiana?

La noia es va quedar descol·locada. Mai no hagués pogut imaginar una rebuda d'aquesta mena. Intentà refer-se de la sorpresa sense que es notés l'estat d'estupefacció que havia experimentat per uns instants, així que de seguida li va dir:

—Hola, perdoni que el molesti però només venia per veure si ens podia aclarir un dubte que tenim. La festivitat de Sant Vicenç és el 13 de gener? —L'Agnese es va inventar una data per fer el relat més creïble.

—El 13 de gener? No, dona no, el 13 de gener és Sant Hilari. Sant Vicenç és un altre dia. Però de quin Sant Vicenç parlem? Perquè n'hi ha uns quants…

Allò no s'ho esperava. Havia de concretar una mica més. Va seguir el fil de la conversa inventant-se una petita història.

—Ah, ja m'ho semblava, ja. El meu marit insistia en el 13 de gener però a mi em sembla que és al mes d'abril, oi que sí?

—Efectivament, el 5 d'abril és la festivitat de Sant Vicenç Ferrer, un

predicador incansable per a major glòria del Senyor.

Canviant de sobte el sentit de la conversa, el mossèn va voler saber qui era aquella noia que li preguntava per la festivitat de Sant Vicenç.

—Per cert, tu no deus ser del barri, oi? No recordo haver-te vist mai a missa ni que hagis participat dels sagraments de la confessió o de la comunió.

—No, no soc d'aquí, només hi estic de pas —va respondre ella, i traient-se'l bruscament de sobre, afegí:

—Moltes gràcies per l'aclariment, li ho faré saber al meu marit.

—De res, filla meva, torna quan vulguis i ves amb Déu.

L'Agnese estava encantada. La informació rebuda del capellà probablement obriria la caixa forta del pare i els permetria conèixer els seus secrets més ben guardats. Sentia una curiositat irrefrenable i un desig morbós d'estar sola amb el seu germà en aquell estudi de la casa i comprovar si la suposició d'en Lucca era encertada. Potser el que allà hi trobarien serviria per donar resposta als molts interrogants que tenien sobre en Vin, o potser, malauradament, hi hauria la confirmació de les extorsions i els crims comesos pel pare durant els cinquanta anys de pertànyer a la *Cosa Nostra*, fins i tot podria haver-hi informacions i dades que implicarien l'avi Fontana en tot allò, ves a saber. En qualsevol cas, era una situació excitant que volia aclarir al més aviat possible.

Va entrar a l'hospital i va pujar per les escales a la planta postoperatòria, sense esperar l'ascensor. Es va trobar la porta de l'habitació entreoberta i va advertir com a dins en Lucca i en Bruno parlaven animadament als peus del llit. En veure-la, el germà es va apressar en fer-li saber les novetats:

—Hola Agnese, el pare ha estat despert un moment i ens ha reconegut. Fins i tot ha parlat una mica amb signes, però es cansa. Ha demanat per tu i li he dit que ara vindries, llàstima que s'hagi tornat a adormir.

El rostre dels dos homes reflectia molta satisfacció, començaven a veure la llum després d'un munt d'hores d'angoixa continguda.

—Que bé, quina bona notícia! Pobre pare, de mica en mica s'anirà recuperant.

Ben relaxats els tres es van asseure. Els germans van explicar a en Bruno l'entrevista que havien tingut amb el comissari, però ometent deliberadament els comentaris del policia respecte d'ell, no calia preocupar-lo.

S'acostava l'hora de sopar i en Lucca va proposar que, atès que el seu pare ja es trobava millor, anessin tots tres a casa a sopar i a dormir, i l'endemà ja tornarien a l'hospital, però en Bruno s'hi va negar en rodó.

—No, no, jo em quedo. Demà ja veurem, però aquesta nit em vull quedar, el vostre pare encara està molt dèbil.

De res va servir que li fessin veure que en Vin estava ben cuidat i controlat per les infermeres, que tindria tot el que li calgués, ell es volia quedar al seu costat. Si el vell es despertava, era bo que pogués veure una cara amiga, un rostre conegut. Davant de tanta insistència, l'Agnese li va proposar:

—Bé, al menys fes el favor d'anar a sopar ara a la cafeteria, mentre nosaltres som aquí amb ell.

En Bruno acceptà l'oferta de la noia i va baixar a la cafeteria de l'hospital. De seguida que es van quedar sols, ella, un pèl sobreexcitada, li va dir al seu germà que ja tenia els números de la combinació de la caixa forta per poder-la obrir, donant per fet que efectivament el seu pare hagués utilitzat la data del seu naixement.

—Són el 5, el 4 i el 1.903. El cinc d'abril de 1903.

—El 54.19.3 —va corregir en Lucca—. Ara només falta esbrinar el nombre de voltes de cada bloc de números, però això ja ho trobarem. Bona feina, Agnese!

En vint minuts en Bruno va tornar de la cafeteria. En Vin continuava dormint i estava tranquil. Les infermeres ja no li donaven sedant i només

li mantenien la respiració assistida, que per indicació del metge provarien de retirar-li l'endemà per veure com reaccionava. En Bruno els va dir que marxessin tranquils i que descansessin, que ell se'n feia càrrec tota la nit.

—No us amoïneu, el vostre pare està en bones mans i demà, sense l'efecte dels sedants, estic segur que estarà molt més espavilat. No patiu.

Els dos germans van estar-hi d'acord i després d'agrair-li l'esforç i la dedicació, se'n van anar. Un cop al carrer, tant en Lucca com l'Agnese tenien pressa, sense dir-s'ho volien arribar al més aviat possible a casa del pare per saber si els números que havien aconseguit coincidien amb els de la combinació de la caixa forta. Aviat sortirien de dubtes.

ANY 1983
LES INDAGACIONS DELS FILLS

Era negra nit quan van arribar a la casa. Els llums exteriors tenien un mecanisme d'horari d'engegada per la qual cosa tot el recinte estava il·luminat. Creuaren el jardí i obriren la porta. En Lucca va deixar la maleta de rodes amb l'equipatge, que encara arrossegava des del matí quan va venir de l'aeroport, al rebedor i se'n van anar directament a l'estudi, sense preocupar-se del sopar. Palplantats davant del quadre es van mirar als ulls amb un silenci que no calia omplir de paraules per entendre'l, i tot seguit, com qui està a punt d'iniciar una aventura apassionant però incerta alhora, ell va dir:

—Som-hi!

Amb cura, van despenjar el quadre de la paret i va quedar al descobert, desafiant, provocadora, la caixa dels secrets més ben guardats d'en Vin. En Lucca va treure la clau que abans s'havia posat a la butxaca, la va introduir al pany i es va afanyar en provar aquella combinació de números que coincidia amb la data de naixement del pare. Tres voltes a la dreta… dues a l'esquerra… res, la caixa no s'obria. Tornem-hi. Dues voltes a la dreta… una a l'esquerra… tampoc. Va provar varies vegades inútilment, aquella odiosa porteta blindada es resistia a mostrar-los l'interior. A en Lucca li brillava el front

de suor i se li humitejaven els dits fins al punt que, de tant en tant, se'ls havia d'eixugar a la camisa. L'Agnese volia ajudar, però sabia que era preferible estar-se callada per no posar més nerviós al seu germà, que cada dos per tres s'apartava de la paret i inspirava a fons per agafar forces. Llavors ella, en un intent d'animar-lo, aprofitava per dir-li: «Tranquil, ho aconseguiràs». Ell no es rendia i finalment, després de més de vint minuts d'intents fallits es va sentir l'esperat *click*, el so desitjat que els franquejava l'entrada al món amagat del pare. Els respiraren profundament i els va marxar el neguit que havien acumulat durant tota aquella estona que se'ls havia fet tan llarga. Sense saber per què, al Lucca li va desaparèixer de sobte qualsevol rastre de suor i mirant la seva germana va exclamar, triomfant:

—Ja està, ho hem aconseguit!

Va girar la clau i la porta es va obrir. Els dos germans havien enlairat les celles i tenien els ulls oberts com taronges. Van escodrinyar l'interior de la caixa forta amb la mirada sense dir-se res, estaven preparats per descobrir-hi qualsevol cosa. El primer que van veure, a l'esquerra, va ser una pistola i una capseta de bales. A la dreta unes piles de bitllets lligats amb gomes. Al fons els de cent dòlars i al davant els de cinc mil pessetes, n'hi havia molts, molts. Al costat dels bitllets una bosseta de plàstic transparent plena de diamants de totes mides. Allò sol valia una fortuna. Al mig de la caixa un munt de carpetes apilades. En Lucca no gosava tocar res, només contemplava la troballa com si hagués quedat hipnotitzat. La noia li va donar un copet al braç per fer-lo reaccionar i es van mirar. Ell va dir:

—I ara què fem?

L'Agnese no va saber què respondre. Què havien de fer? Van estar-se uns instants quiets, pensatius. Havien arribat molt lluny en la recerca de les coses del pare i ara que tenien a l'abast una font fantàstica d'informació es mostraven recelosos, de cop sentien un gran

respecte per tot allò i pel que representava per a en Vin. Regirar els papers de la caixa era com trair la confiança del pare. Però, quina confiança? És que en algun moment de la seva vida hi havia confiat en ells, el pare? Llavors en Lucca, més decidit, va agafar la pila de carpetes i les va posar damunt la calaixera per examinar-les una a una. La justificació no era pas nova: potser allà hi trobarien alguna cosa que pogués servir per descobrir el criminal. Amb aquesta excusa les possibles reticències que tenien per remenar els papers van desaparèixer de cop i la curiositat que sentien per saber què hi guardava el pare esdevenia una bona obra, gairebé una obligació. Amb la consciència tranquil·la, van donar un primer cop d'ull a les etiquetes de les tapes de cada carpeta, els títols eren inquietants: «Autoritats a sou» i com a subtítols: «Senadors, Congressistes, Jutges, Alcaldes, Caps de Policia». La segona carpeta deia: «Ajustaments de comptes pendents». La següent indicava: «Persones de confiança a Barcelona». La quarta: «Llocs segurs». La cinquena: «Disposicions testamentàries». La sisena apuntava un nom conegut: «Bruno», en aquest cas el nom apareixia doblement subratllat en vermell. Així continuaven fins a un total de dotze carpetes. Entre tantes els havia passat per alt una que a l'etiqueta hi posava: «John Darder». Tant en Lucca com l'Agnese anaven prenent consciència de la importància d'aquells documents i no estaven segurs de voler-los llegir. En tot cas la carpeta d'en Bruno sí, aquella carpeta potser explicaria moltes coses. Quan es disposaven a obrir-la va sonar el telèfon de la casa. Era molt estrany, perquè ningú sabia que eren allà. L'Agnese va córrer a despenjar l'auricular i una veu masculina amb to greu va preguntar, indecisa:

—Els germans Pardinelli?

—Sí, soc l'Agnese Pardinelli. Qui és?

—Soc el Dr. Lahuerta, de l'hospital. Haurien de venir de seguida perquè el seu pare ha empitjorat. No triguin.

Un esglai va recórrer el cos de la noia. Que el pare havia empitjorat? No deia el mateix metge que estava evolucionant molt bé? No entenia res. En Lucca, al seu costat, no s'ho acabava de creure. Va guardar les carpetes ràpidament a la caixa forta, la va tancar amb clau i després va donar unes quantes voltes al corró numèric. Seguidament, entre els dos van tornar a penjar el paisatge olotí a la paret i se'n van anar de pressa cap a l'hospital. Van haver de baixar a peu fins a la Creu de Pedralbes per poder agafar un taxi. Durant el trajecte es preguntaven què hauria pogut passar perquè el pare experimentés un canvi tan radical. En la ment dels dos hi corria la terrible sospita que devia estar molt pitjor del que havia dit el Dr. Lahuerta, el fet que els hagués trucat expressament per fer-los anar de seguida a l'hospital a aquella hora del vespre era un mal presagi, però no s'ho deien, sabien de sobres que aquest temor era compartit.

ANY 1968
ELS DARDER DE NOVA YORK

En Pau Darder es moria, massa jove encara, víctima d'una malaltia devastadora que, en només quatre mesos, se li havia estès per tot el cos esgarrapant-li amb egoisme els òrgans vitals. Va haver de patir molts dolors que els metges no sabien com apaivagar, però en Pau Darder es moria. S'enduia a la tomba el record d'una vida feliç amb la Carmen, la satisfacció d'haver prosperat en el negoci del restaurant espanyol dels sogres fins a crear una petita cadena de restaurants a Nova York que els van proporcionar un benestar econòmic que mai no hauria obtingut si s'hagués quedat a Barcelona, treballant de mosso al magatzem del senyor Alemany. Però el que el feria més que el dolor físic era la tristesa de no haver venjat la traïció d'en Vicenç Pardinell, el que fou el seu gran amic de joventut. D'allò que havia passat no n'havien tornat a parlar mai més amb la Carmen, però ell havia hagut de suportar en silenci durant molts anys una convivència diària vergonyant amb el seu fill John, que d'aspecte físic era la viva imatge d'en Vicenç. Es moria sense haver passat comptes amb aquell traïdor i això l'enfurismava. Havia transcorregut massa temps sense haver-hi fet res i ara la vida se li acabava. En John rondava els quaranta anys i portava amb encert i mà ferma la direcció de la cadena de restau-

rants de la família. D'en Vicenç havia heretat el geni, la determinació, la valentia i una lleugera manca d'escrúpols, característiques que li havien anat molt bé per dirigir el negoci. Però ara en Pau es moria i la feina estava per fer, per això va demanar que vingués en John, volia parlar-hi a soles.

—John, fill meu, abans no em mori t'haig d'explicar una cosa terrible que va passar fa molts anys. El meu amic de joventut, en Vicenç Pardinell… —en John no el va deixar continuar.

—Calla pare, no diguis res, ho sé tot. Sé el que va passar entre aquest home i la mare.

En Pau, sorprès, li va preguntar com se n'havia assabentat.

—Va ser ell mateix qui m'ho va dir. No fa gaire va venir un dia a dinar al nostre restaurant de Manhattan acompanyat de tres homes més, tots amb pinta de perdonavides, i en acabar va voler parlar amb mi en un lloc discret de l'establiment. El vaig fer passar a ell sol al meu despatx. Haig de confessar que la seva fesomia m'havia impressionat, em recordava massa la meva. Un cop sols em va intentar afalagar lloant les meves virtuts per als negocis i el meu caràcter expeditiu. Sabia moltes coses de mi i això em va estranyar. Volia algú de les meves característiques al seu costat, una persona que el dia de demà pogués continuar la seva tasca, algú en què hi pogués confiar, que fos valent i amb força caràcter i m'oferia ser el seu segon amb la vista posada en substituir-lo. Em va explicar que tenia un fill i una filla bastant més joves que jo, però que no eren massa intel·ligents i tenien el caràcter pusil·lànime de la seva mare i, segons ell, no servien per a aquesta feina. Jo li vaig agrair els elogis però vaig refusar l'oferiment, estava content amb el que feia i no ho volia deixar. En aquell moment em va quedar clar que no era un home acostumat a admetre un no com a resposta i va ser aleshores quan, amb posat ofès i aixecant la veu descaradament, em va explicar el que havia passat molts anys abans darrere el taulell del primer restaurant, el dels avis. Va ser tan pocavergonya que va usar expressions vexatòries cap a la mare

i una gran manca de respecte cap a tu. No vaig voler escoltar-lo més, el vaig fer fora immediatament de males maneres i el vaig advertir que ni ell ni els seus sequaços no gosessin posar mai més els seus peus bruts en cap dels nostres establiments. «Me les pagaràs» encara li vaig sentir dir de manera amenaçadora quan marxava.

En Pau havia estat escoltant amb irritació i incredulitat la narració d'en John. Aquell malparit d'en Vicenç no només havia abusat i ultratjat la Carmen, sinó que ara, desenes d'anys després, volia endur-se'n el fill per introduir-lo al món de l'extorsió i del crim. En Pau s'havia quedat mut pensant en tot això, de manera que en John li va agafar la mà i afegí:

—El meu pare sempre seràs tu, no m'importa el que hi pugui dir la biologia. Tu ets el meu pare i l'exemple que he intentat seguir.

En sentir aquestes frases, pel rostre d'en Pau van anar-hi lliscant unes petites llàgrimes d'orgull i de felicitat. Superada l'emoció del moment, en Pau va prendre la paraula:

—Quan va passar aquell fet execrable em vaig jurar a mi mateix que mai més deixaria viure tranquil en Vicenç, però han anat passant els anys i ja veus, no he fet res. He tingut ocasions de fer-li mal, de causar-li un perjudici greu, però no n'he estat capaç, soc així. Ara bé, no em vull morir sense saber del cert que aquell malvat tindrà el càstig que es mereix. Per això voldria demanar-te que fossis tu qui posés en Vin al seu lloc, no es mereix res de bo.

—No pateixis pare, et juro que aquest home lamentarà haver nascut. No el deixaré viure, seré la seva ombra per recordar-li tot el mal que us va fer a la mare i a tu.

—Em deixes tranquil, John, ara ja em puc morir sabent que faràs allò que jo no he estat capaç de fer, però ves amb compte, és un home molt perillós.

Els dos es van abraçar d'una manera especial que en John va percebre com un comiat.

ANY 1983
MALES NOTÍCIES A L'HOSPITAL

En Lucca i l'Agnese van arribar a les portes de l'hospital amb el cor encongit. L'avís del Dr. Lahuerta que hi anessin de seguida no presagiava res de bo i es temien el pitjor. Van córrer a l'habitació del pare però la van trobar buida, el pacient no hi era. La infermera de planta els va indicar que passessin al despatxet on els esperava el Dr. Lahuerta per informar-los del que havia succeït i així ho van fer immediatament. Només entrar van veure en Bruno assegut a una cadira amb el rostre congestionat i els ulls plorosos, sostenia un mocador rebregat amb la mà. El metge no hi era.

—Què ha passat, Bruno? —Va preguntar l'Agnese excitada. L'home no podia parlar, només sanglotejava. Es va posar dret i va abraçar la noia d'aquella manera que s'abraça només quan es vol compartir una desgràcia. En Lucca va repetir la pregunta.

—Què ha passat? On és el pare?

Llavors el Dr. Lahuerta va entrar empenyent la porta i amb delicadesa els va fer seure a tots tres. Va ser directe en les explicacions, sense embuts:

—Lamento dir-los que el seu pare és mort.

Aquella frase era una sentència que els va caure al damunt com

una pesada llosa. El pare, mort? Com podia ser? La cara d'incredulitat dels fills no va sorprendre al metge, que va continuar parlant.

—Estava evolucionant la mar de bé en el postoperatori, l'analítica era acceptable, no tenia febre, les constants vitals eren dins dels paràmetres de la normalitat, tot feia pensar que en un parell de dies se li podria retirar la respiració assistida i jo mateix augurava una recuperació modèlica atesa la seva edat, però fa un parell d'hores s'ha ofegat, talment com si el tub de la respiració que alimenta la tràquea s'hagués obturat. No és el cas, la màquina ha estat funcionant correctament tota l'estona, però les aparences són que ha deixat d'arribar aire als pulmons del seu pare i s'ha ofegat en pocs instants. Quan el senyor Bruno ens ha avisat ja no hi hem estat a temps. Jo mateix estic consternat perquè aquest final del senyor Pardinelli no me l'esperava. Ho sento molt i els acompanyo en el sentiment.

Paraules buides, faltes d'empatia cap als que sofreixen, aquesta fou la sensació que van percebre els fills d'en Vin amb l'explicació del metge. Aquest, abans de marxar va afegir:

—Si puc fer alguna cosa per vostès ja m'ho faran saber.

En quedar-se sols, els tres van experimentar un regust de solitud i de desemparament. Els dos germans es van mirar en Bruno esperant les seves explicacions i aquest es va afanyar en descriure els últims moments viscuts al costat d'en Vin.

—Feia estona que el vostre pare estava tranquil, adormit com sempre, i a mi se'm tancaven els ulls. No tenia son però notava un cert estat de somnolència i m'he deixat portar per aquells moments tan dolços. Em dec haver quedat adormit del tot perquè de sobte m'han despertat uns sorolls guturals suaus, gens habituals en el Vin. M'he aixecat de cop i m'hi he acostat, estava congestionat de cara, patia espasmes esgarrifosos i tot el cos se li movia. Tenia els ulls completament oberts però no veia res, n'estic segur. Espantat, he sortit

corrents al passadís cridant com un boig i demanant auxili, una infermera ha vingut de seguida. La màquina de la respiració artificial estava funcionant bé, enviant impulsos d'aire al cos d'en Vin amb la periodicitat predeterminada, però ell no es movia. Ja era mort. Havia quedat amb els ulls completament oberts, que jo mateix els hi he tancat, i una cara desfigurada per l'angúnia i el patiment de l'asfíxia. El metge de guàrdia s'ha presentat immediatament però no ha pogut fer-hi res. Era mort, en Vin, mort! *Santa Vergine, che grande sventura!*

En Bruno acompanyava les explicacions movent profusament els braços com si aquells gestos donessin més credibilitat al relat. En Lucca i l'Agnese es van mirar als ulls i cap dels dos no va poder evitar recordar les paraules del comissari d'aquella mateixa tarda quan, parlant d'en Bruno, li hi havia dit a en Lucca: «Jo, de vostè, no hi posaria la mà al foc. Se la podria cremar».

Allà ja no hi podien fer res més, així que optaren per anar-se'n cap a casa a descansar d'aquell dia tan intens. Van pujar els tres al cotxe d'en Bruno, que no feia més que queixar-se perquè havia tornat a fracassar. Repetia una i altra vegada que se sentia responsable d'aquella mort, no només pels deu minuts en què van ferir en Vin, sinó també per no haver estat pendent d'ell quan el respirador va fallar.

—Bé, segons ens ha dit el metge la màquina no ha fallat. Alguna altra cosa deu haver passat —puntualitzà en Lucca, deixant l'ombra de la sospita a l'aire. En Bruno no es donà per al·ludit i va continuar parlant fins a arribar a casa. Un cop allà, els dos germans frisaven perquè en Bruno se n'anés a dormir i poder tenir la llibertat de tornar a obrir la caixa forta per veure què contenien les carpetes. Devien ser coses molt importants si el pare les tenia guardades amb pany i clau, però en Bruno semblava no tenir cap pressa i coincidiren els tres a la cuina per menjar alguna cosa. Era molt tard i cap dels tres havia sopat. L'Agnese va deixar anar una invitació forçada per tal de que-

dar-se sola amb el seu germà. Es va mirar el rellotge i va dir:

—Ui! És molt tard… Bruno ves-te'n a dormir que et mereixes un bon descans, has d'estar esgotat.

—No Agnese, ara mateix no tinc son, només penso en el Vin, pobre Vin! Suposo que demà em sortirà tot el cansament de cop.

ANY 1974
EN JOHN DARDER ENTRA EN ACCIÓ

En Pau Darder va morir a finals de l'any 1968, dos mesos després que pare i fill se sinceressin sobre el malvat Vincenzo Pardinelli. En el llit de mort, el pare li havia demanat a en John que consumés la venjança que ell mateix no havia estat capaç de dur a terme i el fill li ho va jurar. Per a en John, aquell compromís era ferm i plenament vigent. Havia tingut temps suficient per investigar a fons qui era en Vincenzo Pardinelli, a qui el precedia la fama. Era un home fred, calculador, aquest nom anava embolcat d'una aurèola de maldat i de violència que el feia ser temut entre els enemics, però sobretot també entre la seva pròpia gent, a qui no els perdonava cap error i en aquests casos els castigava amb acarnissament i sense pietat. Al John li van explicar que quan feia pocs anys que formava part de la *Cosa Nostra* però gaudia de tota la confiança del *Don*, en una ocasió durant la vigència de la Llei Sec, a mitja nit, mentre es realitzava una operació de càrrega de barrils de whisky als camions de l'organització en un magatzem franc, es va presentar la policia federal de forma inesperada. Aquesta operació va costar a la *Cosa Nostra* una gran pèrdua econòmica causada per la confiscació de tota la partida d'alcohol clandestí i la confiscació dels camions, a més de la detenció de dos membres de

la banda ferits per les bales de la policia. I el que més li dolia a en Vin, el desprestigi que aquella operació fallida li ocasionava en el món de l'hampa. No podia permetre que cap error propi pogués minar la moral de la seva gent ni convertir-se en la riota de les altres bandes, així que després d'una investigació interna discreta però efectiva, va arribar a la conclusió que aquell cop policial havia estat possible gràcies a les confidències d'un membre de la banda que va resultar ser un infiltrat de l'Oficina Federal contra el Crim Organitzat. Quan en va estar segur, i amb l'autorització del *Don* Fontana, el va fer anar amb dos homes de total confiança a un local secret de la *Cosa Nostra* on s'hi preparaven determinades operacions especials. Els dos homes de confiança tenien instruccions precises d'aplicar al delator la tècnica de la *lupara bianca*, consistent en eliminar el traïdor de la manera més discreta possible, sense deixar cap rastre de violència ni de sang. Normalment, es procedia a l'estrangulació del que havia estat deslleial i posteriorment es posava el cadàver en un gibrell ple d'àcid fins que el cos es dissolia. Després s'abocava aquell líquid en un embornal qualsevol i desapareixia tot rastre del crim.

Malgrat que els delictes de la màfia en general solien ser explícits i públics, a vegades es preferia desfer-se de les persones incòmodes sense deixar-ne rastres per evitar represàlies. En aquests casos la *lupara bianca* era el mètode més eficaç.

En una altra ocasió, un dels seus homes va ser detingut i forçat a parlar per part de la policia. L'home va trencar l'*omertà,* la llei del silenci entre mafiosos que els obliga a no delatar mai a altres membres de la *famiglia*. Amb la col·laboració de dos guardians de la presó a sou d'en Vin que van fingir que s'havia escapat, se'l va endur una nit i el va portar al mig d'un bosc. Allà el va torturar fent-li el que es coneix com «el somriure del pallasso», que consisteix en allargar l'obertura de la boca per cada costat des de les comissures dels llavis fins a ar-

ribar a les orelles mitjançant uns talls de navalla. Després de tenir-lo així una bona estona, li va posar una bossa de plàstic al cap i va esperar fins que aquell desgraciat va morir ofegat per la falta d'aire. El va abandonar allà mateix.

En John estava esgarrifat amb les pràctiques criminals d'en Vincenzo i cada cop es reafirmava més en la necessitat de dur a terme el compromís adquirit amb el pare uns anys abans, però no es tractava d'una tasca fàcil. En Vin era una persona poderosa, inaccessible per a un ciutadà qualsevol, envoltada sempre de guardaespatlles i amb amics en tots els estaments del país, tant polítics com judicials i socials. Havia de pensar en una venjança subtil, que fos viable i eficaç. Potser un assetjament que resultés creïble, una pressió que esdevingués insuportable i que l'obligués a marxar, a desaparèixer per sempre de la ciutat, de l'estat o millor encara, del país. Ja era gran, potser un assetjament constant que l'incomodés l'ajudaria a prendre la decisió de retirar-se de l'organització. Si ho aconseguia, seria una petita victòria en memòria de l'enyorat Pau Darder. Però no podia menystenir la capacitat de fer mal d'aquell gàngster, una fera ferida és molt més perillosa, pensava. Fins a quin punt en Vincenzo Pardinelli estaria disposat a actuar contra ell, sang de la seva sang? De fet, després d'aquella visita al restaurant de Manhattan, en què va quedar tan ofès per la negativa d'en John a acceptar la seva oferta, no va prendre cap represàlia contra ell ni contra la cadena de restaurants, i no hi ha dubte que ho hagués pogut fer si així ho hagués volgut.

Després de pensar-hi molt va decidir escriure-li una carta. Havia de ser un text contundent, valent, prudentment amenaçador però creïble. Aquella nit en John es va posar davant de la màquina d'escriure i la va redactar. Es va sorprendre que li sortís gairebé d'una tirada, sense haver de rumiar gaire. Convençut que estava fent el que calia, el dia següent la va dipositar a l'oficina de correus.

ANY 1983
A CASA D'EN VIN

En Bruno es resistia a anar a dormir i els dos germans desitjaven quedar-se sols per revisar les carpetes del pare. Era una guerra psicològica entre els Pardinelli i en Bruno, talment semblava que aquest no els volgués deixar sols per por que descobrissin alguna cosa, o encara pitjor, potser era ell qui es volia quedar sol per poder xafardejar les coses d'en Vin. Però el temps anava passant, tots tres ja havien sopat alguna cosa i ningú tenia una excusa per romandre més estona a la cuina. Finalment va ser en Lucca qui va desbloquejar la situació amb una decisió autoritària, conscient que en Vin ja no hi era i que el rol de cap de casa l'havia d'agafar ell:

—Bé, Bruno, ara la meva germana i jo ens tancarem al despatx del pare, hem de parlar d'algunes coses i volem estar tranquils. Ves-te'n a dormir quan vulguis però no triguis, que has de descansar. Demà ja parlarem. Ah! I gràcies per tot!

Aquesta decisió va sorprendre en Bruno que estava totalment desprevingut, així que no va saber què respondre. Només quan els dos germans sortien de la cuina va ser capaç d'esbossar un lacònic «bona nit».

Un cop al despatx, en Lucca va tancar la porta per dins i els dos es

van apropar a la paret on hi havia el quadre, que van despenjar per poder accedir a la caixa forta. Aquesta vegada obrir-la va ser molt fàcil, ja tenien la combinació així com el nombre de voltes que calia donar al rodet. L'emoció els envaïa i ara, amb el pare mort, ja no els frenava cap prejudici pel fet de remenar-li les coses. Ell va agafar la pila de carpetes i, posant-les damunt de la calaixera, va deixar anar un esperançat: «Som-hi!». Expressament, va anar a buscar la carpeta d'en Bruno, era la primera que volien obrir. A dins hi van trobar un munt de papers d'anys enrere que van començar a llegir. Feien referència a les seves qualitats, a la seva lleialtat i el seu compromís, primer amb el *Don* Fontana, i després amb en Vin. També hi havia un parell de cartes escrites recentment per l'actual *capo* de la *Cosa Nostra* de Chicago que els van sorprendre. Eren per advertir en Vin que anés amb compte amb el seu assistent, atès que havien descobert que potser no era el que semblava aparentar. Els dos van interrompre la lectura i es van mirar, al mateix temps que anaven relacionant el que llegien amb el comentari que els havia fet el comissari, així com també amb el fet inexplicable que mentre el pare es recuperava prou bé, s'ofegués sense que la màquina de respiració hagués deixat de funcionar, i precisament això havia succeït quan en Bruno estava sol a l'habitació amb la víctima. Tot plegat omplia la seva figura de sospites. Entre sorpresa i indignada, l'Agnese va preguntar:

—És possible, això? Pot ser que hagi estat en Bruno?—Noia, hem d'estar molt alerta, jo ja no me'n refio. Hauríem d'anar a veure el comissari i explicar-li tot això.

—Espera, no corris, ja hi haurà temps. Continuem mirant les carpetes.

Van anar mirant les etiquetes de les carpetes i van triar la que deia «John Darder».

—Saps qui és, aquest Darder? —Inconscientment, en pronunciar aquest cognom va posar l'accent fonètic en la A, com si fos anglès.

—No en tinc ni idea. A veure què hi ha a dins.

Hi havia tres cartes d'en John Darder dirigides a en Vin, una del 1974 i dues de l'any següent. Van començar a llegir la primera.

Sr. Vincenzo Pardinelli
Chicago.

Nova York, dilluns, 21 d'octubre de 1974

Estic segur que es recordarà perfectament de mi. Soc en John Darder, el que va gosar rebutjar-li l'oferta de treballar al seu costat durant la desagradable conversa que vam tenir al meu restaurant de Manhattan el 1968, fa sis anys, quan em va explicar que em feia aquell oferiment perquè estava decebut amb els seus dos fills ja que eren poca cosa, mancats d'empenta i de caràcter.

En aquest punt en Lucca es va mirar l'Agnese aixecant una cella en senyal d'estupor. De seguida continuaren llegint.

Aquell dia em va mostrar sense embuts la seva cara més vil, la seva hipocresia i el seu menyspreu cap a tothom. Em va confessar amb arrogància i fatxenderia, també amb un xic d'orgull que a mi em va avergonyir, que jo tinc els seus maleïts gens perquè soc fruit de la violació humiliant a la qual va sotmetre per la força a la meva mare quan estava a punt de casar-se amb el meu pare. La pobra encara va tenir l'oportunitat de clavar-li un ganivet al pit per defensar-se, però, lamentablement, no fou suficient per enviar-lo a l'infern. És un mal nascut, un degenerat, un pocavergonya i un indigne!

Amb la lectura del primer paràgraf de la carta els dos germans en van tenir prou per quedar-se blancs com la llet. Es van haver d'asseure per mantenir l'equilibri. Estaven callats, amb la boca mig badada i sense deixar de mirar-se als ulls; uns ulls oberts que no es creien el que acabaven de llegir. Finalment, en Lucca va intervenir:

—Aquest Darder està dient que és germà nostre?

—Sí Lucca, sí, ho diu ben clar, i no ara, sinó l'any 1974 quan va escriure la carta. I que el pare va violar la seva mare. Això és molt fort!

—M'esperava moltes coses del pare però no que fos capaç d'això. Perquè suposo que deu ser veritat, no té cap sentit que el tal Darder s'ho inventés.

—I ara ens assabentem del que veritablement pensava el pare de nosaltres. Està clar que li fèiem nosa i ens menyspreava.

—Va, continuem llegint —va demanar en Lucca, obviant el comentari de la seva germana.

> *Vull que sàpiga, senyor Pardinelli, que maleeixo el seu cognom i la seva bruta estampa. Maleeixo el seu record i la seva ombra. I ara soc jo qui li vol fer una confessió: el meu pare, aquell que havia estat el seu gran amic abans que vostè el traís vilment, i amb qui va arribar* a Amèrica des de Barcelona, en Pau Darder, va morir poc després *que vostè em visités al restaurant. Just abans de morir li vaig jurar que venjaria aquesta infàmia. El mal que va fer als meus pares no té perdó, i jo tampoc no el perdono, senyor Pardinelli, no el perdono ni vull fer-ho. Sé que vostè és un home important, amb molt de poder i molts recursos, però no s'oblidi que per desgràcia seva jo porto els seus mateixos gens i també puc ser un home perillós si m'ho proposo. No m'acovardeixo mai, no em rendeixo mai i sempre acabo aconseguint el que em proposo. Soc dels que consideren que la finalitat justifica*

els mitjans, així que vagi amb compte, que vaig a per vostè; és un deute que tinc amb els meus pares. No pararé fins a saber que és mort *o, al menys, fins que hagi fugit del país. Amèrica és massa petita perquè hi capiguem tots dos, i jo no penso marxar.*

John Darder

Els termes duríssims en què estava escrita aquella carta van preocupar els germans. En John Darder, el germanastre acabat de descobrir, ferit en l'ànima i en l'honor, havia amenaçat de mort en Vin. Apareixia així un segon sospitós de l'atemptat contra el pare, en aquest cas un sospitós confés, no com en Bruno. Tot seguit van llegir la segona i la tercera carta, que eren del mateix tarannà menyspreador que la primera. Amenaces, insults, provocacions, tot s'hi valia per atemorir en Vin, cosa per altra banda força difícil perquè en Vin no era un home fàcil d'espantar. Llavors va parlar l'Agnese:

—Jo crec que per alguna raó el nostre pare no va voler eliminar en John, ni tan sols escarmentar-lo amb dany físic, trencant-li les cames, per exemple. Per a en Vin fer això era la mar de fàcil i no calia que s'hi involucrés de manera personal. Podia ordenar l'escarment a un subordinat, però està clar que no ho va voler fer. Va preferir allunyar-se d'aquell món, abandonar-ho tot i venir a Barcelona. Tota la valentia, tota la prepotència, tot l'orgull van quedar en res davant la possibilitat de perdre aquell fill que l'amenaçava però per a qui, estic segura, hi tenia debilitat. Als seus ulls, tresorejava totes les virtuts que a nosaltres ens faltaven. En Vin va sacrificar la seva vida a Amèrica i els seus negocis per no danyar en John. No ho veus així?

—Sí, penso que tens raó. El pare no ens estimava ni estava orgullós de nosaltres com ho estava d'en John. Per això, quan va descobrir que el fill que havia engendrat d'una manera tan indigna i menyspreable s'assemblava a ell, va voler tenir-lo al seu costat per

tal que fos el continuador. Nosaltres teníem el caràcter de la mare i ens considerava covards i febles. Era evident que no servíem per als seus propòsits, però en John en el fons no era un canalla com en Vin. En John havia canalitzat els gens Pardinelli en sentit positiu, construint projectes, no destrossant les vides i els somnis de la gent. Segurament en John també es volia fer ric i poderós, però treballant legalment amb enginy i esforç, no des de la clandestinitat i amb la violència de les armes.

No se n'havien adonat, però des que van saber l'opinió que el seu progenitor tenia d'ells, els dos germans havien començat a referir-se al pare pel nom, parlaven d'en Vin, posant-t'hi inconscientment pel mig una distància emocional que abans no existia.

—Creus que ens hem de posar en contacte amb en John?

—No Agnese, almenys ara no. Més endavant ja veurem. Pensa que potser ha estat en John, l'autor del crim. És més, potser ho ha fet amb connivència amb en Bruno, ves a saber. Encara és massa aviat i tot està massa enrevessat. Ja veurem. De moment continuem mirant carpetes, no et sembla?

Van obrir la que feia referència als ajustaments de comptes pendents. Quedaren impressionats pel que s'hi deia i pel nombre d'enemics que tenia el pare. Hi havia una llista llarga de noms, adreces, telèfons, descripcions, resums de seguiments… i de tant en tant alguns dels noms apareixien ratllats en vermell i amb una data del mateix color. Se suposa que devia ser la data en què s'havia materialitzat la venjança. Algunes eren força recents. Tot feia pensar que en Vin seguia actiu en les activitats criminals de la màfia i que continuava dirigint l'organització des de la distància. Van fer una ullada a tots els noms de la llista i es van quedar de pedra en veure el darrer: en Bruno. En Bruno era a la llista d'ajustaments de comptes pendents. En Vin devia estar molt segur que era un traïdor quan

el va afegir a la llista. Sense cap dubte, i ara menys, no es podien refiar d'en Bruno.

Van continuar repassant les etiquetes de les carpetes i van optar per mirar-se la que contenia les «Disposicions testamentàries». L'obriren.

ANY 1977
NOVA YORK

En John Darder estava molt content. La pressió epistolar que havia exercit sobre en Vin havia donat fruits, i ara sabia que el gàngster havia llençat la tovallola i se n'havia tornat a Barcelona, ciutat de la que no hauria d'haver sortit mai. Per fi el difunt Pau Darder podria descansar tranquil, i ell també. La venjança s'havia consumat.

El que encara no sabia era que en Vin, des d'aquell exili forçat a Barcelona continuaria movent els fils de l'organització criminal. A més, a partir de la plantada d'en John al restaurant de Manhattan, també tenia un cert control sobre els seus negocis a través de societats mercantils que eren les titulars d'alguns dels locals que en John, sense saber-ho, li tenia arrendats i que explotava com a restaurants. En Vin tenia massa orgull, era massa poderós per conformar-se amb una derrota, tot el contrari, volia aprofitar aquella circumstància per enfortir-se davant en John. En Vincenzo Pardinelli encara no havia dit la darrera paraula en aquell enfrontament.

En John Darder s'havia encoratjat en pensar-se vencedor del desafiament amb en Vin i aquest fet, sumat a la fama i l'acceptació que tenien els seus establiments, l'havia encimbellat al punt més alt de l'èxit. La cadena de restaurants anava creixent i en començava a ins-

tal·lar en altres ciutats. Normalment ho feia en locals que adquiria en propietat, però també en llogava si les característiques del lloc ho mereixien. Es veia com un triomfador que havia sabut utilitzar les seves habilitats per fer créixer el negoci. Els mals moments que li produïa el record d'en Vincenzo s'havien esvaït i el jurament que li va fer al pare abans de morir, l'havia complert.

D'aquest tema en John mai no n'havia parlat amb la mare, talment com si l'agressió d'en Vin darrere el taulell del primer restaurant de la família no hagués existit. A casa s'hi havia imposat la llei de l'oblit, potser per vergonya, per ràbia o tal vegada per respecte a la Carmen. El cas és que mai no se n'havia parlat, encara que tots coneixien els fets. Però aquell dia en John se sentia tan feliç d'haver vençut el tot-poderós d'en Vincenzo que va trencar el compromís tàcit d'amagar la realitat i va anar a veure a la mare. La va trobar asseguda a la seva butaca preferida, sota un llum de peu, fent ganxet. La Carmen no era vella, però sí una dona bastant gran. Es va ajupir davant d'ella amb les cames flexionades i li va prendre les mans. Aleshores, amb to relaxat li va dir:

—Mare, vull que l'ombra d'en Vincenzo Pardinelli no et tregui mai més el son. Ha fugit, l'he fet fora d'Amèrica. Encara que soni pretensiós, he aconseguit que marxés molt lluny amb la cua entre les cames. Ja no podrà fer-nos més mal. Abans que morís li vaig jurar al pare que ho faria i ho he complert. S'ha acabat, mai més, mai més. Oblida-te'n.

El rostre de la Carmen va reflectir la imatge de la placidesa. Restà uns moments en silenci i després el va abraçar, mentre li deia amb veu molt baixa a cau d'orella:

—Gràcies, fill meu, moltes gràcies.

ANY 1983
LA CARPETA DEL TESTAMENT

En Lucca i l'Agnese acabaven d'obrir la carpeta de les disposicions testamentàries del pare i hi van trobar les còpies de dos testaments: un atorgat al poc d'arribar a Barcelona, l'any 1977, i l'altre, que invalidava el primer, signat feia tan sols un mes i mig. Van preferir llegir-los per ordre cronològic i comprovar després els canvis que havia introduït en el segon testament respecte al primer.

Després del redactat de rigor on s'hi feia constar el nom del notari autoritzant, el número de protocol i la data d'atorgament, es descrivien les dades personals del testador i les seves últimes voluntats. En Vincenzo Pardinelli disposava una sèrie de llegats a dues persones: en primer lloc, a en Bruno li cedia la plena propietat d'un apartament a Chicago, al núm. 2.400 North Lakeview Avenue, un edifici dissenyat per Mies van der Rohe. En Vin afegia que volia agrair-li d'aquesta manera la dedicació, l'honradesa i la fidelitat durant tants anys de tenir-lo al seu servei. Després reconeixia l'existència d'un fill extramatrimonial, en John Darder, de Nova York, a qui li llegava la titularitat de totes les accions de la societat mercantil propietària de set locals als Estats Units, concretament, tres a Nova York, dos a Filadèlfia, un a Boston i un a Virgínia; locals que en John Darder tenia arrendats a la

companyia i explotava com a restaurants. En Vin indicava que amb aquest llegat esperava que en John fos una mica més indulgent en l'opinió que tenia sobre ell. Finalment, establia com a hereus universals, per meitats i proindivís, als seus fills Lucca i Agnese. Això comprenia no només la casa de l'avinguda Pearson de Barcelona amb tot el mobiliari i els objectes que contenia, sinó també dos edificis a Chicago, un al costat de Dock Street, el passeig que voreja el llac Michigan, i l'altre, un gratacel a North Michigan Street. També una planta d'oficines luxosa al 77 de West Wacker Drive i un gratacel construït per l'arquitecte català Ricardo Bofill. Després, a Devon Avenue, cinc locals comercials arrendats per a activitats diverses. A més d'aquests immobles a la ciutat de Chicago, l'herència incloïa una mansió de 900 metres quadrats edificats a Florida, a Miami Beach, amb tots els luxes imaginables. El testament indicava a continuació el llistat de comptes corrents bancaris, tant a Barcelona com als Estats Units, i una relació nominal d'accions, participacions i drets en societats propietàries de restaurants, casinos, teatres, indústries farmacèutiques, companyies d'aviació, etcètera.

Els dos germans no se'n sabien avenir. Pensaven que el seu pare era ric, però la relació de béns del testament els deixava descol·locats. Una fortuna, una autèntica fortuna lamentablement empastifada de sang. A més, per primer cop en Vin admetia l'existència d'en John i el reconeixia com a fill seu. Què faria en John, que odiava tant al seu pare? Renunciaria al llegat o l'acceptaria?

Esperonats per la lectura del primer testament es van disposar a llegir el segon, el testament vigent. En aquest s'havia eliminat qualsevol referència a en Bruno, que havia quedat apartat de les disposicions testamentàries. El patrimoni immobiliari, en aquests sis anys, havia augmentat considerablement amb diversos pisos i locals a Barcelona. Tot això engruixia el cabal relicte dels hereus configurant una

massa hereditària de vertigen. En Vincenzo, però, posava una condició al legatari i als hereus per poder prendre possessió dels béns: els tres beneficiaris havien d'acceptar, conjuntament i sense reserves, el llegat i l'herència. Si un d'ells hi renunciava, els altres perdien qualsevol dret i el patrimoni complet del testador passaria a una institució benèfica. En llegir aquesta clàusula, en Lucca, contrariat, va remugar:

—Ostres Vin, fins al final ens l'has de fer gruar!

—Tranquil Lucca, no crec que en John vulgui renunciar al que li toca. Seria absurd.

—Sí, però en John, pel que sabem fins ara, és un home molt orgullós i l'orgull és el més car dels sentiments inútils. Ves que per orgull digui que no en vol saber res del seu pare biològic!

—Si és així, l'haurem de convèncer que accepti el llegat i seguidament, si no el vol, que el cedeixi a una ONG o a qui vulgui.

—Això vol dir que l'haurem de conèixer, és clar —va afirmar en Lucca.

—Sí, sí, l'haurem d'anar a veure. Uf! Per una part tinc interès en conèixer-lo, però per l'altra em fa una mica de por. Havent-ne llegit les cartes crec que s'assembla bastant a en Vin.

—Maleït Vincenzo! —Va exclamar en Lucca—. Maleït sigui. Ens va amargar la infantesa, ens va ignorar en la joventut i ara se'n riu de nosaltres des de la tomba. Maleït sigui!

L'Agnese va callar. Pensava el mateix que el seu germà però no gosava dir-ho. Van anar obrint totes les altres carpetes i van esbrinar on eren els pisos i els locals francs, allò que en Vin anomenava «llocs segurs». En acabar, trasbalsats, emprenyats però a la vegada satisfets per l'herència abundant del pare, els dos germans se'n van anar a dormir. L'endemà a mig matí havien de fer l'enterrament d'en Vin.

ANY 1983
L'ENTERRAMENT

Amb l'aparença d'haver descansat i les faccions del rostre relaxades, en Lucca, l'Agnese i en Bruno van coincidir a la cuina a l'hora d'esmorzar. En Bruno, tal com havia estat fent durant tants anys amb en Vin, s'havia llevat més d'hora i havia portat uns minicroissants de mantega exquisits d'un forn de Sarrià aque van ser celebrats pels dos germans. Mentre en Bruno escalfava la llet, en Lucca feia cafè i l'Agnese estripava la bossa de paper dels croissants i la posava al mig de la taula, a prop de la tassa de cada un. Naturalment, els dos germans no van parlar de res del que havien descobert la nit anterior, va ser en Bruno qui, sense més ni més i restant-li importància deliberadament, va comentar:

—A l'estudi del vostre pare hi ha una caixa forta darrere un quadre, no sé si ho sabeu. El que ignoro és on guardava la clau per obrir-la i els números de la combinació, en això no us puc ajudar.

En Lucca i l'Agnese es van mirar i restaren uns instants en silenci, però immediatament ell va reaccionar convençut que el millor era anar amb la veritat per davant i descobrir si en Bruno es posava nerviós.

—Sí, Bruno, ja ho sabem i l'hem oberta. Tenim la clau i la combi-

nació. Gràcies.

L'assistent es va sentir incòmode i no va poder dissimular-ho. Com podien tenir la clau i la combinació de la caixa si gairebé no es parlaven amb en Vin? I sobretot, què hi havien trobat, allà dins?

No es va tornar a parlar del tema i els tres van anar a arreglar-se a les habitacions perquè a dos quarts d'onze tenien previst fer els tràmits per a la incineració del cadàver, i després portar-lo al recent inaugurat crematori de Collserola. Van arribar tots tres puntuals al Tanatori de Sancho de Ávila. No pensaven trobar-hi ningú però el cas és que allà els esperava el comissari Collado i també dos homes desconeguts d'uns quaranta-cinc anys. El comissari es va avançar a saludar els fills del difunt, els va donar el condol i els va dir que volia parlar amb ells al més aviat possible. Quedaren que l'endemà al matí passarien per la comissaria. Després va saludar de passada en Bruno sense donar-li la mà i se'n va anar. Els dos homes desconeguts van esperar pacientment que en Lucca i l'Agnese complimentessin els tràmits burocràtics. En acabar, s'hi van acostar i es van presentar als dos germans.

—Bon dia, lamentem molt la mort del seu pare, era una persona respectada per nosaltres. Hi teníem una relació diguem-ne professional que anava més enllà, fins al punt que podem dir que érem amics. Hem sentit molt la seva defunció tan sobtada, tan inesperada. Voldríem tenir una conversa pausada amb vostès per posar-los al corrent d'algunes coses que els interessa saber. Quan ens podríem veure?

Tenir més informació del pare i de les seves activitats era precisament el que desitjaven els dos germans, així que de seguida es van posar d'acord per veure's el dia següent a la tarda. A l'acomiadar-se els van donar les seves targetes. Un es deia Enric Molina, i l'altre, Eduard Guixà. Tenien el despatx al carrer de Villarroel, a prop de l'Hospital Clínic. En Bruno els observava de reüll i arrufava el nas, no li agradava

el que estava veient. Un cop acabats els tràmits, en Lucca i l'Agnese van ser informats que s'emportaven el cadàver a Collserola per incinerar-lo, i que si volien podien ser-hi presents. Si no, a la tarda ja podien recollir l'urna amb les cendres al mateix crematori. Van decidir que ja hi passarien a la tarda i van marxar cap a casa.

Van arribar-hi i es van asseure al saló. De seguida, en Bruno els va plantejar la seva situació personal.

—Ara que en Vin ens ha deixat, jo ja no hi faig res aquí. Porto molts anys al seu costat i se'm fa difícil entendre que ja no hi és, però ho he d'acceptar, haig d'admetre la realitat. Per tant, he pensat que me'n torno a Amèrica, allà hi tinc família i l'organització no em deixarà a l'estacada.

Era la primera vegada que en Bruno parlava obertament de l'organització, de la banda mafiosa a la qual pertanyia. Sense que ningú l'interrompés, va continuar parlant.

—Dit això, vull que sapigueu que estic a la vostra disposició. Si us faig falta aquí mentre s'arreglen els papers, jo m'hi puc estar el temps que calgui, només ho heu de dir. Suposo que vosaltres haureu de tornar aviat a les vostres cases i seguir amb les vostres vides, així que ja ho sabeu, compteu amb mi si us puc fer servei.

Els dos van coincidir en dir que no calia, que se'n podia anar quan volgués. En el fons pensaven que era millor que en Bruno fos lluny, ja no se'n refiaven gens ni mica.

—Bé, doncs marxaré en dos o tres dies, quan hagi comprat el bitllet d'avió i hagi arreglat quatre coses que em queden per aquí. Ah! el cotxe era d'en Vin, així que el deixaré al garatge de casa, podeu disposar-ne.

La reacció a l'anunci del comiat va resultar freda, impròpia per a algú que portava tants anys al servei del pare, però a cap dels dos germans els sortia una frase amable, un comentari càlid que posés

una mica d'humanitat al moment. En Bruno ho va percebre clarament i s'ho va prendre com una ofensa.

A la tarda, quan es disposaven a anar a recollir les cendres d'en Vin, en Bruno va dir-los que si no els feia res, ell preferia quedar-se a casa, volia anar-se preparant la maleta. Això no va agradar als dos germans, que es malfiaven d'ell, però no el podien pas obligar a acompanyar-los.

—Agafeu el cotxe, aquí teniu les claus.

—No, preferim anar-hi en taxi. Ens faríem un embolic per aquests carrers. Gràcies de totes maneres.

Quan tornaven del crematori després d'haver recollit l'urna es preguntaven què n'havien de fer d'aquelles cendres. Cap dels dos se les volia quedar, potser el més adient seria escampar-les pel bosc o llençar-les al mar. Sí, estava decidit, farien una cosa o l'altra, el que resultés més fàcil.

Després de posar-se d'acord en com desprendre's de les cendres, encara dins del taxi que els tornava a casa, l'Agnese va voler fer una reflexió al seu germà.

—Fixa't en el pare, tant poder com tenia, tanta riquesa acumulada, tant temor que infonia, tanta maldat al cor, per esdevenir al final simple cendra, només pols que aviat desapareixerà. A vegades em pregunto si val la pena lluitar tant a la vida. No som res, els que sobresurten, amb sort només seran una petita anècdota en la història, els altres ni això.

—Va germana, no et posis transcendent.

El taxi va arribar al final del trajecte. Ja eren a casa.

ANY 1983
LA VISITA AL COMISSARI

L'endemà i puntualment a l'hora convinguda, en Lucca i l'Agnese es van presentar a la comissaria de Via Laietana. Van tenir la mateixa sensació desagradable que la primera vegada i els venien a la ment els episodis de tortures i de maltractaments dels quals devien haver estat testimonis aquelles parets. El comissari Collado ja els esperava al seu despatx, que estava igual com el recordaven, fins i tot la gavardina de color marró clar seguia penjada d'un braç del penjador de fusta de l'entrada. Sense massa compliments i donant la sensació que volia anar per feina, els va fer seure i va començar a parlar.

—Senyors Pardinelli, estem tancant el cercle entorn al senyor Bruno. Tenim motius prou sòlids per pensar que va ser qui va disparar el tret al seu pare i qui després, a soles amb ell a l'habitació, va obturar uns instants el tub d'aire perquè s'ofegués, rematant així la feina que havia deixat a mitges amb el revòlver.

La delicadesa no era la millor virtut del comissari, però ells ja hi estaven acostumats. Prosseguí:

—Hem treballat conjuntament amb la Interpol i molt especialment amb la policia federal americana, i ens consta que fa molts mesos que està en contacte periòdic amb un ciutadà d'aquell país que li ha anat

fent ingressos en un compte corrent que el senyor Bruno té a Nova York. Una quantitat fixa cada mes. Aquest podria ser el mòbil, els diners. L'ocasió la va tenir per partida doble. És el nostre home, no ho dubtin! Ara només ens falta saber qui és aquesta persona de nacionalitat nord-americana que segons sembla va comprar la voluntat d'en Bruno —ara ja no li deia senyor Bruno— per cometre aquest crim. Això no és fàcil, es veu que ho feia de manera que no deixava rastre, però ho aconseguirem, ja en poden estar segurs. En Bruno ha estat el braç executor però l'assassí és l'americà. Els enxamparem als dos.

—Però identificar el que feia els ingressos no pot ser gaire difícil per a la policia —va dir en Lucca.

—No es cregui, és una persona molt intel·ligent i ha anat fent els ingressos en efectiu a través de diversos bancs des d'Estats diferents i donant noms falsos cada vegada. Per sort, les càmeres de seguretat dels bancs l'han gravat i sembla ser la mateixa persona encara que sempre va molt tapada, amb ulleres fosques i el cap cobert per no ser identificada. Com li dic, dona noms diferents. Hi estan treballant, se'n sortiran.

Als dos germans no els va sorprendre el relat del comissari. Recordaven les seves paraules sobre en Bruno en la primera entrevista, les indicacions de l'actual *Don* de la *Cosa Nostra* de Chicago en les cartes dirigides a en Vin i el fet que aquest l'hagués inclòs entre els noms de la carpeta d'ajustaments de comptes pendents, a més d'haver-lo ignorat expressament en el segon testament. Tot plegat feia pensar que tothom no podia equivocar-se alhora. En Bruno tenia les mans tacades de sang, de la sang del pare.

L'Agnese, indignada amb en Bruno, va preguntar:

—I ara, què pensen fer?

—Ara el detindrem i el posarem a disposició de l'autoritat judicial. El jutge decidirà si el deixa en llibertat provisional mentre dura la instrucció o decreta presó sense fiança.

—Doncs afanyi's, senyor comissari, no perdi el temps. En Bruno té previst tornar als Estats Units demà o demà passat i si l'ocell vola ja no el caçaran.

Ella mateixa es va sorprendre del símil que havia fet de l'ocell, va pensar que li havia sortit molt de pel·lícula, però hi esqueia. En Lucca se la va mirar i ella el va correspondre amb un somriure lleu de complaença. Indubtablement, la frase havia causat efecte.

—Té raó, senyora Pardinelli, caldrà afanyar-se. Saben on és ara?

—Sí, s'ha quedat a casa, encara hi deu ser.

El comissari Collado va agafar el telèfon i va donar instruccions perquè un parell de patrulles anessin d'immediat a detenir en Bruno a casa d'en Vincenzo. Sospirà a fons i afegí:

—Bé, ja està, de seguida el tindrem aquí. Si l'ocell canta ja els ho farem saber.

El comissari va pronunciar aquesta darrera frase esbossant un mig somriure mentre es mirava l'Agnese. A ella, però, no li va fer gaire gràcia el to de complicitat del policia.

Els dos germans van entendre que l'entrevista amb el comissari s'havia acabat i van afegir un protocol·lari:

—Si no vol res més…

—No, gràcies, ja poden marxar, però és millor que no vagin directament a casa seva per no coincidir amb la detenció. Pot resultar desagradable.

—D'acord, gràcies, així ho farem.

ANY 1983
L'INTENT DE DETENCIÓ

Per ordre del comissari Collado dos cotxes patrulla de la Policia Nacional s'havien desplaçat fins a la casa de l'avinguda Pearson per detenir en Bruno abans no fugís a Amèrica. Es van aturar davant de l'entrada i van trucar al timbre. Passaren uns instants sense obtenir resposta i van tornar a trucar. Ningú no responia. Aleshores, el cap de l'operatiu va ordenar que els agents envoltessin la casa per evitar una possible fuga del sospitós i va tornar a trucar, aquest cop prement una estona el botó perquè el to, a dins la casa, fos continu. En aquesta ocasió tampoc no hi hagué resposta. Llavors va treure el cap per damunt de la reixa d'entrada per tal de mirar dins el jardí i hi va veure el cotxe que normalment feia servir en Bruno aparcat davant la porta de la casa, cosa que feia pensar que l'home seguia allà, potser amagat, potser esperant que la policia es retirés per poder sortir. No podien entrar sense una ordre judicial, així que després de comunicar-se per ràdio amb el comissari van optar per esperar pacientment algun moviment d'en Bruno que els permetés detenir-lo.

Al cap de dues hores d'espera infructuosa va arribar un taxi amb en Lucca i l'Agnese. Els va estranyar veure que el dispositiu policial encara era apostat davant de la casa i en acostar-se a la reixa per

entrar, el cap de la policia els hi ho va impedir i els va demanar la documentació. Ells repetien una i altra vegada que vivien allà, que eren fills del difunt Vincenzo Pardinelli, però el responsable policial va preferir demanar instruccions al comissari. Aquest va voler parlar amb un dels dos germans i en Lucca s'apropà a l'emissora del vehicle per escoltar el que li volia dir:

—Tenim un problema, senyor Pardinelli, en Bruno no ens obre la porta i nosaltres, sense una ordre judicial, no podem entrar a buscar-lo. Vostès estarien disposats a franquejar la porta voluntàriament a la policia?

En Lucca no s'hi podia negar, així que va contestar afirmativament.

—Perfecte! —Va exclamar el comissari—. I moltes gràcies!

Amb la porta franca, la policia va entrar al domicili on suposadament els estava esperant en Bruno.

—Vostès dos esperin aquí al carrer —els va dir el cap de l'operatiu—, ara podria ser perillós entrar.

La patrulla policial va estar voltant per tota la casa i no van trobar en Bruno. Quan van deixar entrar els dos germans, el responsable de l'operatiu va demanar que li indiquessin quina era l'habitació del sospitós. Un cop allà, van comprovar que les seves coses ja no hi eren, ni la roba ni els objectes personals. Sens dubte, l'ocell havia volat. Es devia imaginar que l'anirien a buscar i va marxar abans no el detinguessin.

Quan va tornar al cotxe, el cap de la policia es va comunicar amb el comissari una altra vegada per assabentar-lo que en Bruno havia desaparegut amb totes les seves coses. Calia donar avís a l'aeroport i als llocs fronterers per impedir que sortís del país.

ANY 1983
LA REUNIÓ AMB ELS DOS HOMES

Els esdeveniments viscuts havien trasbalsat els ànims dels germans Pardinelli. Ja no sabien què hi feien allà, de qui es podien refiar, ni com havien d'actuar. Fins aquell moment, l'únic que els transmetia certa confiança era el comissari Collado, malgrat ser una persona desagradable i formar part d'un cos policial històricament repressiu i torturador, però ell no els havia enganyat i havia estat encertat en les apreciacions sobre en Bruno. Mentre dinaven asseguts a la taula de la cuina, en Lucca va comentar:

—Em costa molt de creure que en Bruno hagi mort el pare. No és que no m'ho cregui, dic que em costa de creure-ho, però les evidències són massa contundents.

—Sí, jo tampoc no m'ho explico —va confirmar l'Agnese—. M'agradaria tenir-lo al davant ara mateix i preguntar-li per què, per què ho ha fet. Per diners, com sembla? Per uns quants bitllets maleïts ha estat capaç de cometre una traïció tan gran? —Va fer una pausa, cercant una explicació impossible, i va continuar—. Ens ha ben enganyat a tots, a nosaltres els primers.

—A tots no, a en Vin no el va enganyar. Ell l'havia descobert i estic segur que pensava eliminar-lo, per això l'havia inclòs a la llista dels

ajustaments de comptes pendents.

—Va Lucca, no parlis així, sembles un d'ells.

Van acabar de dinar donant voltes i més voltes sobre el tema. A les cinc havien quedat al despatx dels dos homes que havien conegut a l'enterrament, l'Enric Molina i l'Eduard Guixà.

—Què voldran, aquests? —Es va preguntar en Lucca.

—Ves a saber. Tinc el pressentiment que només coneixem una part molt petita de la vida d'en Vin i que aquesta tarda tindrem sorpreses.

—Per variar —va afegir el germà amb ironia.

A les cinc menys cinc de la tarda els dos eren davant del portal del carrer de Villarroel on s'havien de trobar amb els dos estranys. Abans de pujar al despatx van entrar en un bar del costat per fer un cafetó. El necessitaven.

Es tractava d'un edifici típic de l'Eixample construït durant el primer terç del segle XX. No estava gaire reformat i l'ascensor, molt estret, es mantenia una mica tronat però s'agraïa perquè havien de pujar fins la quarta planta. A la porta del pis no hi havia cap identificació. Van tocar el timbre. Al cap d'un moment, el mateix Guixà els va obrir.

—Bona tarda, passin, passin, si us plau.

Era un habitatge reconvertit en oficina com molts altres pisos en aquella zona. Els va guiar per un passadís llarg i fosc fins una sala gran que devia ser el menjador original. Allà, assegut en una taula de reunions, els esperava l'Enric Molina, l'altre home. De seguida es posà dret i els va saludar. Amablement, els va convidar a asseure's i els va preguntar si volien un cafè o alguna altra cosa per beure.

—No gràcies, n'acabem de prendre un —va dir en Lucca.

Asseguts els dos homes enfront els dos germans, va iniciar la conversa en Molina, que semblava manar més que l'altre.

—Bé, abans de res, gràcies per venir. Estem consternats i tristos

pel que li ha passat al seu pare; era una gran persona i un bon amic, ja els ho vam dir.

En Lucca i l'Agnese estaven callats, a l'expectativa del que aquells homes volguessin explicar-los.

—Els hem demanat que vinguessin perquè suposem que tenen poca informació sobre el seu pare, i ara que no hi és, convé que vostès estiguin al corrent de tot.

L'Agnese va assentir amb un moviment lleu del cap, en Lucca ni es va immutar.

—Érem socis en uns quants negocis. En Guixà i jo dirigim algunes empreses que fan de tapadora per al blanqueig de diners.

Al moment es va adonar que potser havia estat massa directe en l'exposició de les seves activitats, per això va preguntar:

—Perdonin, podem parlar clar, oi?

—Sí, sí, és clar. Continuï, si us plau —va dir en Lucca de seguida per tranquil·litzar-lo.

—Doncs, tots els dòlars que arriben d'Amèrica passen per les nostres empreses en forma de comandes o d'inversions, tot absolutament legal.

L'Agnese, que no veia gens clar tot aquell muntatge, va voler saber-ne més detalls.

—Però aquests diners que arriben, d'on provenen?

—Caram Agnese, no m'ho posi tan difícil. Vostè ja sap al què es dedicava el seu pare. Aquests diners provenen dels seus negocis allà, que ha dirigit amb mà de ferro fins a la mort.

—Diners bruts, doncs? —Insistí l'Agnese.

Visiblement molest per la curiositat excessiva de la noia, l'Enric Molina va perdre una mica les bones maneres.

—No ho sé, collons, no ho sé, a mi no em pregunti, ni ho vull saber ni m'importa. En Guixà i jo gestionem els diners quan arriben aquí,

com s'han aconseguit no ho sabem, però ja s'ho pot imaginar: joc il·legal, extorsions, prostitució, contraban, drogues, potser crims… jo què sé! Diners dels negocis d'en Vin, els negocis que els han permès a vostès viure folgadament fins que han estat adults —va reblar l'home amb un ànim espontani d'incomodar-la.

A en Lucca no li va agradar tanta tafaneria de la seva germana i, fent costat a en Molina, li va dir:

—No és moment de jutjar al pare, Agnese. Aquests senyors no són els nostres enemics, al contrari, ens volen ajudar posant-nos al corrent de tot allò que en Vin ens va amagar. Hem d'estar-los agraïts per l'honestedat. Escoltem-los.

L'Agnese no va dir res, però es va mirar en Molina convidant-lo implícitament a continuar parlant.

—Bé, doncs això, aquí netegem els bitllets i els transformem en diners blancs, aptes per a qualsevol transacció i al corrent d'impostos i tributs. Diners nets, Agnese, diners nets i polits.

La noia va encaixar, impertèrrita, la directa d'en Molina. Ell va continuar parlant.

—Amb aquests diners blanquejats, completament legals, fem inversions de tot tipus, principalment immobiliàries. Aquest mateix despatx és del seu pare. Bé, d'una societat de la que el seu pare té el 70 % de les accions. L'altre 30 % ens el repartim en Guixà i jo per fer la feina de blanqueig, portar la companyia i buscar inversions posteriors. Aquest és l'acord al qual vam arribar fa uns anys, i s'ha respectat i mantingut sense cap problema. El seu pare ha estat sempre un home de paraula. Vam donar-nos confiança mútua i no ens vam pas equivocar.

En Lucca, molt atent a les explicacions d'en Molina, volia saber més coses, per això va demanar:

—I quants immobles té, aquesta societat? Tots a Barcelona o n'hi

ha en altres llocs?

—Majoritàriament a Barcelona, però també a Madrid i a Bilbao. Ja els passaré el llistat actualitzat de tots els immobles.

Va fer una pausa. Després continuà:

—El nostre interès és mantenir amb vostès el mateix acord que teníem amb el seu pare. No s'hauran de preocupar de res, tot ho farem nosaltres i, si ho desitgen, una part dels guanys anuals els podríem destinar al pagament de dividends. Insisteixo, tot legal i transparent per a la Hisenda espanyola. Ara, amb la defunció d'en Vin, hi haurà menys entrada de diners des d'Amèrica, però els seus negocis allà rutllen molt bé i encara donen per a molt. Seria una llàstima enviar-ho tot a rodar.

—Ens ho haurem de pensar això, oi Lucca? —Va dir l'Agnese.

—Encara hi ha una altra cosa que els volíem comentar, però aquesta és més delicada. Ens han arribat informacions molt fiables de Chicago en el sentit de què no es refiïn d'en Bruno, és una mala peça capaç de tot per aconseguir els seus objectius, fins i tot trairia al millor dels amics si amb això pogués obtenir beneficis. Ens sorprèn que en Vin, que era un home molt perspicaç, no se n'adonés.

L'Agnese va reaccionar ràpidament.

—Sí que ho va veure, potser massa tard, però ho va veure. Aquesta qüestió, la lleialtat d'en Bruno, era una cosa que volia resoldre aviat, però no hi ha arribat a temps. Pobre pare!

—I ara ha fugit —va afegir en Lucca—. La policia l'ha anat a detenir aquest matí però ja se n'havia anat. S'ha endut les seves coses i ni tan sols s'ha acomiadat de nosaltres.

—Mala peça, mala peça… —confirmava en Guixà, que fins aquell moment no havia dit res.

—I per què el vol detenir, la policia? —Preguntà en Molina.

—És sospitós de ser el responsable de la mort del pare —li va

aclarir en Lucca—. Creuen que li va disparar el tret i que després, a l'hospital, li va taponar el tub de la respiració assistida fins que es va ofegar. I nosaltres també ho pensem.

—No ens imaginàvem que pogués arribar fins aquest extrem, oi Guixà?

En Guixà va corroborar amb el cap el comentari del seu company. En Molina continuà:

—Però si en Bruno és l'assassí, devia treballar per compte d'algú, algú que desitjava la mort d'en Vin i que li devia prometre molts diners per dur-ho a terme.

—Sembla que hi ha algú a Nova York que li ha estat fent transferències periòdiques des de fa molt temps. La policia ho està investigant.

L'explicació de l'Agnese va fer augmentar la curiositat d'en Molina, que insistia:

—Doncs aleshores només cal esbrinar qui pot haver-hi a Nova York que volgués fer desaparèixer en Vin.

Pel cap dels dos germans corria la sospita sobre en John Darder, que vivia en aquella ciutat, però se'ls feia difícil imaginar que, després d'haver aconseguit fer-lo marxar d'Amèrica, encara s'arrisqués a contractar algú per matar-lo.

—No és tan fàcil, no és tan fàcil… de totes maneres hi estan treballant —va aclarir l'Agnese—. La policia l'està buscant.

El rostre d'en Molina va adoptar un posat somrient i com el que dicta una sentència, va assegurar:

—Doncs si ha fugit als Estats Units, ho té clar. El trobarà abans la *Cosa Nostra* que la policia federal. La màfia no perdona als traïdors…

Finalment, van quedar en tornar-se a veure al cap d'uns dies per donar resposta a la proposta d'aquells homes. La vida d'en Vin era una caixa de sorpreses i lamentaven que no els hagués explicat res abans de morir. El 1977, després del funeral de la seva esposa, en Vin

va mantenir una conversa curta amb els dos fills i els va dir que la mort sobtada de la seva mare li havia fet replantejar algunes coses, i que al cap d'uns mesos, quan estiguessin tots plegats més serens, els faria venir per posar-los al corrent de la seva vida i dels seus negocis, però, malgrat les bones intencions, no els va citar mai. Aquell va ser l'últim dia que van veure en vida al pare abans dels fets criminals que tingueren lloc aquesta setmana.

ANY 1977
EL FUNERAL DE LA FONTANA

La mare d'en Lucca i l'Agnese havia mort víctima d'un atac de cor fulminant que els metges no van poder revertir. Avisats els dos fills, hi van anar de seguida. L'Agnese venia de París i va trigar una mica més, però va arribar a temps per al funeral.

La cerimònia es va celebrar a la catedral de la ciutat, coneguda com la *Holy Name Cathedral*, un edifici magnífic d'estil neogòtic construït el 1874. En Vin no va estalviar recursos per vestir de flors blanques aquell temple catòlic on s'havia d'acomiadar de la seva esposa, una Fontana que tota la vida havia enyorat la Sicília natal. El temple era ple, no en va el prestigi i el poder d'en Vin obligaven a molta gent. Però no només per ell hi havia una assistència multitudinària, la difunta era filla del darrer *Don* de la *Cosa Nostra* de Chicago abans que el càrrec l'assumís el propi Vin. La cerimònia religiosa va ser oficiada per l'arquebisbe de la ciutat acompanyat de dotze preveres d'altres parròquies. Això donava molta solemnitat a l'acte. Feia anys que en Vin era molt generós en donacions a la diòcesi, vell costum de molts mafiosos que potser pensaven en redimir l'ànima amb actes de prodigalitat, per això l'arquebisbe va voler presidir aquell funeral. En Lucca i l'Agnese flanquejaven en Vin al seient de primera fila, seguits dels familiars Fontana, els *capos* de la *famiglia* i les persones de més confian-

ça, entre les quals hi havia en Bruno. També hi van assistir responsables d'altres bandes en mostra de respecte pels Pardinelli i pels Fontana, dos noms que havien fet història a la ciutat. En l'homilia l'arquebisbe va glosar les virtuts de la difunta i va assegurar que resaria per la seva ànima i per demanar a Déu que donés fortalesa al vidu i als fills en aquests moments tan tristos. L'Agnese no va poder reprimir unes llàgrimes de pena en escoltar aquestes paraules ja que, a diferència del pare, la mare havia estat sempre molt present en tota la seva vida. Des de la infantesa, a l'internat de Suïssa, fins a l'adolescència i la joventut, l'Agnese va tenir en la mare un suport afectiu constant. Al final de la cerimònia, l'arquebisbe va baixar fins els primers bancs per tal de saludar personalment en Vin i els fills.

A la sortida de la catedral, les mostres de condol dels assistents foren innombrables, fins al punt que es va haver d'endarrerir la sortida del cotxe fúnebre cap al cementiri per donar temps als familiars a fer-se pas entre tantes persones que desitjaven manifestar-los personalment el seu dolor. Després d'una estona van poder sortir cap al *Graceland Cemetery*, potser el cementiri amb més tradició de la ciutat. Allà hi havia el panteó familiar dels Fontana, un monument funerari magnífic construït pensant en la catedral de Palerm, amb un porxo bellíssim amb arcades ogivals d'estil gòtic florit i elements catalans, un frontó adornat d'arabescos i el portal d'entrada, tot a escala reduïda de l'original, i que constituïa clarament el desig dels Fontana de tenir un trosset de Sicília com a darrera morada als Estats Units. Feia pocs anys que a allà s'hi havia enterrat el pare de la difunta, per això el mateix Vin va voler que ella descansés entre els seus.

En tota la cerimònia de l'enterrament davant del panteó, els familiars van estar acompanyats dels més íntims i quan les despulles de la difunta van ser dipositades i segellades, en Vin va pronunciar unes paraules per agrair la companyia dels assistents i per confessar, com mai no havia fet abans, que la seva esposa havia estat una part molt essencial en la seva vida i que se li faria molt difícil, a partir d'ara, seguir camí sense ella al costat.

Aquesta era una faceta desconeguda per als fills, que no s'imaginaven que la mare hagués estat tan important en la vida d'en Vin. Potser sí que se l'havia estimat, a la seva manera potser sí, però segur que la mare no ho percebia així. La mare no va ser feliç al costat d'en Vin.

En arribar al final del breu parlament, en Vin va demanar als congregats que el deixessin sol amb els fills, perquè volia tenir uns minuts de recolliment davant el panteó. La gent, disciplinada, es va anar retirant i van quedar pare i fills davant les tres arcades ogivals del monument funerari. Va ser aleshores quan, amb un esforç d'empatia i sinceritat desconeguda en ell, va dir als fills:

—Aquest ha estat un cop molt fort i del tot inesperat. Sé que no he estat el millor pare per a vosaltres, i també sé que la vostra mare ha suplert amb escreix les meves mancances. Això no justifica el meu comportament, però els negocis m'han absorbit massa i no he sabut dedicar-me als meus. Ja em faig gran, ara veig les coses més clares i la mort de la vostra mare m'ha acabat d'obrir els ulls. Estic pensant en anar-me retirant i traslladar-me a viure a Barcelona, la ciutat d'on vaig sortir fa cinquanta anys. La veritat és que tinc pressions importants per prendre aquesta decisió i us les vull explicar. De fet us vull posar al corrent de tot, per això d'aquí a uns mesos, quan tingui més assumida aquesta situació, tant si encara continuo a Chicago com si ja soc a Barcelona us demanaré que vingueu a veure'm un parell de dies per poder parlar amb vosaltres llargament. I espero que sapigueu perdonar-me per tot el que ha estat la meva vida, que ja va començar amb mal peu a Nova York al cap de poc d'arribar-hi.

En Lucca, que mai no havia perdonat al pare que els deixés pràcticament abandonats, escoltava impertèrrit les explicacions d'en Vin, però a l'Agnese, més sensible, se li posaren els ulls vidriosos i prenent-li una mà li digué:

—És clar, pare, quan ens avisis vindrem de seguida. Ara pensa en tu, cuida't i descansa, que ja has fet massa coses en aquest món i necessites viure amb més tranquil·litat.

ANY 1983
L'HORA DE PRENDRE DECISIONS

Els dies següents de la trobada amb en Molina i en Guixà, els germans Pardinelli els van passar regirant la casa de dalt a baix, ara que la fugida d'en Bruno els donava llibertat de moviments a tota hora. Van tornar a obrir la caixa forta i es preguntaven què havien de fer amb aquella quantitat tan grossa de diners en efectiu i amb la bossa repleta de diamants. No s'ho podien pas emportar, era perillós passar-ho tot per la duana. Llavors en Lucca va tenir una idea.

—Ja està, ja ho tinc: en Molina. En Molina i en Guixà ens ho solucionaran.

L'Agnese va arrufar el nas, aquells dos homes no li transmetien confiança. A més, demanar-los aquest favor portava implícit acceptar la proposta que els havien fet, i ella no ho veia clar.

—No ho sé, Lucca, no n'acabo d'estar convençuda.

Una mica irritat per la desconfiança de la germana, el noi la va voler posar contra les cordes.

—Què vols fer, doncs? Aquí no coneixem ningú i això no ho podem pas explicar al comissari Collado. Ens hem de refiar d'aquests dos, ells ens donaran un cop de mà.

Va callar uns instants i després d'aquesta petita pausa calculada va continuar.

—I pel que fa als negocis que tenien amb el pare, ha de continuar tot igual, Agnese. No podem desmantellar tota aquella estructura que funciona, i funciona molt bé, només pel nostre caprici de voler ser més honestos que ningú. Nosaltres no som el pare, nosaltres no utilitzaríem mai la violència, però quan t'ofereixen un caramel no el pots rebutjar. Si files tan prim, em vols dir què fas utilitzant aquesta casa?

Encara que a contracor, la noia anava entrant en raó. Personalment ella no en volia saber res, d'aquells negocis; es limitaria a no posar entrebancs al seu germà i a cobrar uns dividends i unes rendes que havien heretat del pare, però no volia participar en cap presa de decisió en aquelles companyies perquè això implicaria conèixer en profunditat els negocis que tenien, i no ho volia fer. En Lucca va respirar alleujat i li va prometre que no la involucraria en res del dia a dia dels negocis, però que ell sí que s'hi volia implicar al costat d'aquells dos homes que tenien la confiança d'en Vin. Va agrair a la germana aquella decisió i li va assegurar que, encara que ella no ho notés, ell vetllaria constantment pels interessos de tots dos.

Després d'aquesta conversa, en Lucca va telefonar en Molina i li va dir que ja havia parlat amb la seva germana i que l'endemà aniria a veure'l.

El dia següent en Lucca es va presentar al despatx del carrer de Villarroel i va comunicar als dos homes el que havia acordat amb l'Agnese. Tothom satisfet. Tot continuaria igual i els negocis mantindrien el ritme. Però en Lucca va plantejar la possibilitat de col·laborar activament amb ells, oferint-los-hi de treballar des dels Estats Units, on residia habitualment, en benefici de tots. Això va agradar a en Molina i en Guixà, que hi veien una oportunitat per fer créixer el flux de diners cap a Barcelona.

Aprofitant l'eufòria de les bones notícies, en Lucca els hi va de-

manar ajuda per col·locar els diners en efectiu trobats a la caixa forta del seu pare i el saquet de diamants. Al moment, en Molina li va dir que no hi havia cap problema. Amb els diners li aconsellava adquirir algun bé immoble atès que una part important del preu de la compra es podia pagar en diner negre. Ells l'assessorarien. Pel que feia a les pedres precioses, ho resoldria a través d'un contacte de confiança resident a Anvers que es dedicava a la compra i la venda de diamants.

En Lucca estava molt satisfet, havia solucionat de cop alguns temes que el preocupaven.

ANY 1983
LA VIDA CONTINUA

Els dies passaven i en Lucca i l'Agnese havien de tornar als seus llocs de residència habitual i seguir amb la vida familiar i professional, interrompuda inesperadament per la mort d'en Vin. Encara calia fer alguns tràmits administratius i havia de transcórrer un temps reglamentari per poder comparèixer davant de notari i acceptar l'herència paterna. En Molina s'havia ofert amablement per gestionar tota la burocràcia relacionada amb aquesta qüestió, així que els dos germans, sobretot en Lucca, podien anar-se'n tranquils. Faltava només posar-se en contacte amb el comissari Collado per avisar-lo de la partida. En Lucca el va telefonar.

—Comissari? Bon dia, soc en Lucca Pardinelli.

—Ah! Bon dia, digui'm.

—Només informar-lo que tant la meva germana com jo tornem a casa nostra. Ja portem uns quants dies aquí i hem de marxar.

—D'acord, però deixi'ns les dades de contacte als seus països per si ens hem de comunicar amb vostès.

En Lucca li va donar els telèfons i les adreces dels dos. Llavors el comissari va comentar:

—Sembla ser que en Bruno ha aconseguit sortir del país, aquí no hi ha deixat cap rastre. La policia federal americana l'està buscant allà. Si hi

haguessin novetats ja els ho faria saber.

—D'acord, moltes gràcies per tot. Estarem en contacte.

Aquella mateixa tarda l'Agnese sortia cap a París, i l'endemà, en Lucca, agafaria un vol a Nova York. Els dos germans van acordar que ell aniria a veure en John Darder per conèixer-lo i esbrinar què en sabia, de tot plegat. Sobre el restaurador americà hi planejava la sospita de ser l'instigador de la mort d'en Vin, el que ingressava sumes importants de diners en el compte corrent d'en Bruno per pagar-li els serveis de ser el braç executor de l'assassinat.

L'endemà al migdia, després de deixar la casa de l'avinguda Pearson ben tancada, en Lucca agafava el vol que el portaria a Nova York via Madrid. El seu cap donava voltes a un munt d'idees sobre com havia de preparar la reunió amb en John Darder. Seria una trobada delicada i havia de filar molt prim per aconseguir la màxima informació sense que es notés. Pensant en tot això, el trajecte fins a Madrid se li va fer molt curt, i un cop arribat a Barajas, en només dues hores d'espera a l'aeroport, ja va embarcar en un Boeing 727 de la *Pan Am* que es va enlairar amb puntualitat. Mentre l'avió prenia velocitat de creuer, les hostesses passaven els carrets plens de diaris per oferir-los als passatgers. En Lucca va agafar el *New York Times*, feia tants dies que no el llegia… Per sorpresa seva, a les pàgines interiors hi va trobar un titular que el va deixar glaçat: «Un *capo* de la màfia de Chicago, assassinat a Barcelona». L'article el signava el corresponsal del diari a Espanya. De seguida el va llegir sencer, deia: «…El famós *capo* de la *Cosa Nostra* de Chicago, en Vincenzo Pardinelli, ha estat assassinat a Barcelona, ciutat on residia des de feia uns anys. La policia espanyola sospita del seu assistent, un italo-americà de nom Bruno que ha fugit i es troba actualment en un indret desconegut…» En Lucca va apartar el diari, va deixar-lo al damunt de la tauleta i es va quedar amb la mirada fixa sobre el respatller del seient del davant. Pensant en el Bruno els llavis li anaven dibuixant un lleu somriure.

ANY 1983
EN LUCCA I EN JOHN ES CONEIXEN

Un parell de dies després d'arribar a Nova York, en Lucca es va disposar a anar a veure en John al seu restaurant principal, on hi tenia la seu oficial del negoci. Només entrar-hi va demanar per ell dient: «De part d'en Lucca Pardinelli». En John no es va fer esperar. Va sortir a rebre'l i el va fer passar al despatx, el mateix on quinze anys abans havia fet fora en Vin de mala manera. En Lucca va tenir una sensació estranya en veure en John, ja que tenia una semblança física extraordinària amb el pare, i això l'incomodava. Es van asseure i l'amfitrió va preguntar:

—I bé? Tu diràs…

—A hores d'ara no cal que donem gaires voltes, John. Els dos sabem qui som i el que ens uneix. No ens coneixíem, però ets una còpia fidedigna d'en Vin…

En John el va interrompre.

—No Lucca, jo no hi tinc res a veure amb en Vincenzo Pardinelli. El meu pare era en Pau Darder, en Vin només va fer una aportació biològica en el seu moment, ultratjant la meva mare amb violència aprofitant que estava sola, abusant de la força i del seu instint depravat. La seva memòria em fa fàstic. Fa molts anys va venir al restaurant, volia

que anés a treballar amb ell. El vaig fer fora immediatament d'aquest mateix despatx i li vaig dir que no el volia veure mai més. No sé el que has vingut a fer tu aquí, però no m'agradaria haver de repetir l'escena d'aleshores.

—No John, t'asseguro que no. En Vin és mort, el van assassinar a Barcelona fa poc i a mi no em despertava cap simpatia, ha estat un mal pare i un mal espòs.

—Sí, ja ho sé que és mort, me n'he assabentat pels diaris i me n'he alegrat. Ja no farà més mal.

Ignorant aquest comentari, en Lucca va continuar parlant:

—La meva germana i jo hem estat a Barcelona aquests dies per fer-nos càrrec del cos, procedir a la incineració i arreglar tota la paperassa burocràtica, que en aquest cas està molt embolicada. Remenant papers hem trobat moltes coses, com les teves cartes comminant-lo a sortir d'Amèrica…

—Sí, i al final se'n va anar, no va aguantar la pressió.

—O potser no va voler fer-te mal. Si ell hagués volgut t'hagués ensorrat el negoci o hagués actuat físicament contra tu, ja saps que podia fer-ho.

—En el fons era un cagat. Jo també tinc poder i diners, i sé a qui haig d'anar a buscar si algú em busca les pessigolles… ell sabia que jo era capaç de tot, no soc dels que s'arruguen.

—Precisament per això et volia al seu costat, en el fons t'admirava més que a nosaltres, que no ens veia amb prou empenta.

—Sí, és cert, això m'ho va dir personalment.

—Doncs bé —prosseguí en Lucca—, entre els papers també hi havia el testament i això t'afecta.

—D'en Vincenzo Pardinelli no m'interessa res. Sabent que està mort ja em dono per satisfet —va dir en John.

Després d'uns instants de silenci en què en Lucca no va deixar de

mirar-lo als ulls, aquest li va preguntar:

—Alguns dels teus restaurants són de lloguer, oi?

—Sí, alguns.

—Potser tres a Nova York, dos a Filadèlfia, un a Boston i un a Virgínia?

—Sí, efectivament. Com ho saps?

—Aquests locals eren propietat d'en Vin a través d'una societat mercantil. Així que tots aquests anys li has estat pagant el lloguer a ell!

En John es va quedar de pedra. Per què s'havia ficat en Vin en les seves coses? En Lucca va continuar.

—Això et demostra que no només no volia fer-te mal, sinó que d'alguna manera també et volia protegir. Va comprar aquests locals per tu, volia que tinguessis els millors establiments a cada ciutat.

En John ara callava, no sabia què dir.

—I a més, en Vin te'ls ha deixat en herència. Ara seran propietat teva, ja no hauràs de pagar el lloguer a ningú.

Aquestes informacions desarmaven en John, que es quedava sense paraules. Al cap d'uns moments en Lucca insistí:

—Què me'n dius?

—Què vols que et digui? Estic molt sorprès, ara mateix no puc reaccionar. M'ho hauré de pensar molt bé, no estic segur de voler acceptar regals d'en Vin.

En Lucca, recordant la clàusula testamentària que els obligava a acceptar l'herència conjuntament els tres o ho perdien tot, el va enganyar amb un argument fals, però que podia resultar efectiu.

—Tu mateix, però si hi renuncies, aquests béns passaran a engrossir l'herència de la meva germana i la meva, o sigui que seguiràs pagant el lloguer a un Pardinelli, com fins ara, d'això no te'n lliuraràs. L'única manera d'evitar-ho és acceptar el llegat i esdevenir directament propietari dels locals.

En John, resolutiu, va assegurar:

—Bé, ja m'ho pensaré.

—Una altra cosa —en Lucca volia veure la reacció d'en John—. Tens idea de qui podria desitjar la mort d'en Vin?

—Et seré molt franc, Lucca: jo mateix. Jo desitjava la mort d'en Vin pel mal que havia fet a la meva mare i a tota la família. La seva mort és un alliberament per a mi. Però a part suposo que en l'ambient en què es movia devia tenir molts enemics.

—En Bruno, potser… —va suggerir en Lucca.

—En Bruno? Quin Bruno?

A en Lucca li va semblar que en John amb aquesta resposta feia comèdia, per això va insistir:

—No coneixes en Bruno?

—No sé de qui em parles. De què l'haig de conèixer?

—No, no, de res, és clar!

La trobada amb en John no havia anat pas malament. Ara es coneixien i podia tornar-lo a veure quan convingués. Era evident que no tenia res a veure amb la mort d'en Vin, o en tot cas ho dissimulava molt bé. En arribar a casa va posar una conferència telefònica amb París per explicar-li a la seva germana com s'havia desenvolupat la reunió. Li va transmetre la sensació personal que finalment en John acceptaria el llegat testamentari d'en Vin i, d'aquesta manera, ells també podrien accedir a aquella herència fabulosa. Totes les peces del trencaclosques s'anaven completant però en faltava una, en Bruno. L'havia de trobar abans no el detingués la policia, era vital, perquè creia que la policia només l'empresonaria, però ell pensava que en Bruno mereixia una altra condemna que passar-se uns quants anys a la presó.

ANY 1983
CHICAGO

El dia següent en Lucca se'n va anar a Chicago. Ell era un Pardinelli, fill d'en Vin, i un Fontana per part de mare. Estava segur que seria rebut per l'actual *Don* de la *Cosa Nostra*, i així va ser. Amb aquelles credencials familiars, les portes de la màfia se li obriren sense dificultat. Quan va ser davant del *Don* li va exposar la preocupació pel fet que la policia pogués detenir en Bruno i que aquest no rebés el càstig que es mereixia per haver traït la confiança d'en Vin, i acabar assassinant-lo vilment.

—N'estem perfectament al corrent, Pardinelli —li va dir el *Don*—. Precisament ahir mateix ens vam reunir la *Commissione*, aquí funcionem com a Palerm, ja saps. Vam decidir que en Bruno havia de rebre un càstig exemplar i després havia de ser eliminat. T'ho explico confidencialment, perquè ets qui ets. Tots estimàvem molt al teu pare i també al teu avi Fontana. Un atac a en Vin és un atac a tota la *famiglia*, i no es pot consentir. Actuarem, estigues tranquil, i ho farem aviat. Ja el tenim localitzat.

En Lucca es va quedar meravellat de l'eficàcia de la màfia. Ja tenien localitzat en Bruno, mentre que la policia espanyola i la nord-americana el continuaven buscant per tot arreu. Amb la tranquil·litat de

saber que els antics companys d'en Vin hi estaven a sobre i amb la confiança que li mereixien per resoldre aquest tipus de qüestions, se'n va tornar cap a Nova York.

Durant els dies posteriors, cada matí en Lucca repassava amb fruïció els diaris a la recerca d'alguna notícia relacionada amb en Bruno, fins que al quart dia la va trobar. Sota el titular: «Venjança entre mafiosos», el periodista explicava que el servei de neteja de Chicago havia trobat dins un contenidor d'escombraries el cadàver mutilat d'un home que va resultar ser el d'en Bruno. Tenia el rostre desfigurat i el cos amb senyals d'haver estat torturat. Era la manera de procedir dels mafiosos quan havien de donar exemple als seus davant un acte de deslleialtat tan gran com el que l'assistent d'en Vin havia comès. En Lucca no va poder evitar esgarrifar-se imaginant l'escena. Feia pocs dies havia compartit amb ell moltes vivències a Barcelona, quan encara hi confiava. Ara, el malparit d'en Bruno havia trobat el que es mereixia, el *Don* no havia pas fallat, era un home de paraula.

Aquell mateix matí en Lucca va rebre la trucada del comissari Collado des de Barcelona. El volia informar que després de la mort d'en Bruno la causa s'arxivava. Sense sospitós no calia continuar investigant l'assassinat d'en Vin. Va afegir, carregant-se de raó, que l'acte criminal contra en Bruno i la manera en què s'havia realitzat, amb tortura inclosa, demostrava als incrèduls que era ell qui havia mort en Vin, i que la represàlia soferta s'havia dut a terme de manera implacable, com solia fer la màfia.

La darrera peça del trencaclosques havia encaixat, així li ho va comunicar a l'Agnese. Ara calia esperar rebre l'avís d'en Molina per tornar a Barcelona i signar l'acceptació de l'herència. Amb en John, és clar, tots tres.

ANY 1983
UNA REVELACIÓ

Mentrestant, a Nova York en John Darder també s'havia assabentat pels diaris de la mort tràgica d'en Bruno. Va recordar que en Lucca li havia parlat d'ell com a sospitós principal de l'assassinat d'en Vin. «Bravo pel Bruno», va pensar. L'infame d'en Vin mereixia morir per indigne, per canalla i per mesquí. El que li sabia greu era el preu tan alt que el tal Bruno havia hagut de pagar per cometre aquell acte de justícia.

Havien transcorregut uns dies de la visita d'en Lucca en què li havia exposat les últimes voluntats d'en Vin respecte als locals que tenia arrendats com a restaurants, i havia estat pensant molt en el que havia de fer. Per un costat, des d'un punt de vista pragmàtic, el més intel·ligent era acceptar aquell regal que el detestable d'en Vin li feia, però, per altra banda, no se sentia gens còmode acceptant-lo perquè li semblava haver d'estar agraït al salvatge que va abusar de la mare. Davant del dubte, va pensar que el millor seria parlar-ho amb ella per saber-ne l'opinió.

Com de costum, la Carmen estava asseguda a la butaca fent ganxet. Era una dona forta i valenta, colpida per l'atac violent d'un depravat quan només tenia vint anys. Fruit d'aquella experiència trista va

néixer en John, un fill que la va omplir tota la vida d'afecte i estima, però aquell atac també la va fer créixer en fortalesa i conviccions, i li va inculcar la llavor de l'odi, un odi irrefrenable contra en Vin. Per això, quan el fill li va dir anys enrere que l'havia fet fora d'Amèrica, ella se n'alegrà, però no en tenia prou.

En John va arribar a casa de la mare i es va asseure al seu costat. Li va explicar que els gàngsters havien trobat l'assassí d'en Vin, un tal Bruno, i se l'havien carregat de mala manera.

—Es veu que aquest Bruno era un d'ells i la màfia no perdona els traïdors —va dir amb naturalitat.

Pel rostre de la Carmen van relliscar-hi unes llàgrimes d'agraïment cap a aquell home brusc i sense miraments que havia estat capaç de matar en Vin. De seguida se les va assecar amb la mà de manera que en John ni se'n va adonar. Tot seguit, el fill li va explicar la visita d'en Lucca i el que li havia dit sobre les disposicions testamentàries d'en Vin, però no sabia què havia de fer, si acceptar el llegat o rebutjar-lo.

—Tu què faries, mare? Què creus que haig de fer jo?

Ara sí, amb un somriure al rostre i la mirada radiant, li va respondre:

—Accepta-ho fill meu. Accepta-ho. Això que en Vin et dona és ben teu. És el mínim que podia fer per tu.

A continuació, la Carmen va agafar la cara d'en John entre les mans com si es tractés d'un infant, i tancant els ulls, li va estar besant el front durant una bona estona. Pel seu pensament van començar a desfilar records antics, com quan una tarda en Bruno es va presentar a casa seva per fer-li saber que ell era un dels acompanyants d'en Vin el dia que aquest va anar al restaurant a parlar amb en John, i allà mateix es va assabentar de l'atac vergonyós que el seu cap havia perpetrat contra la Carmen.

En Bruno era un home amb pocs escrúpols però d'esperit noble, i aquella agressió contra una noia jove i indefensa, només per satis-

fer un instint carnal miserable, la va considerar un acte de covardia intolerable, pervers i indigne, que ell personalment no estava disposat a acceptar. Així li ho va fer saber a la Carmen. Aviat es van posar d'acord, amb discreció i poques paraules, amb la confiança de compartir un objectiu desitjat llargament. Mai més no van tornar a parlar ni es van tornar a veure. En Bruno es comprometia a liquidar en Vin a canvi de res, però ella insistí en pagar-li uns diners, una quantitat cada mes, així es considerava més implicada en la venjança. Si ella pagava un preu per la mort d'en Vin, era ella qui el matava, encara que es valgués de la mà d'en Bruno. Va haver d'esperar uns anys fins a saber que, finalment, el desgreuge s'havia dut a terme. Després de més de cinquanta anys d'aquell malson darrere el taulell del restaurant dels seus pares, aconseguia l'alliberament somiat. Ho necessitava ella, però també li ho devia a en Pau. També el seu estimat Pau es mereixia aquesta venjança.

Continuava acaronant les galtes d'en John i, amb els ulls tancats, anava recordant les imatges més destacades de la seva vida: l'arribada a Amèrica com a immigrants des de la vella Extremadura, la lluita per consolidar un petit negoci de restauració heretat dels pares, la felicitat al costat d'en Pau, l'arribada d'en John, l'èxit de la cadena de restaurants, l'afecte incondicional del fill… i en aquells instants de felicitat immensa, de records i de somnis, no hi va aparèixer en cap moment ni en Vin ni la seva ombra menyspreable. Ara sí, finalment, havia aconseguit esborrar-lo per sempre més de la seva vida.

Santa Eulàlia de Ronçana, agost del 2018

ANDBANK
Private Bankers

Deu minuts / Joaquim Brustenga i Etxauri

ANDBANK